

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF JOSEPH R. MICALLEF
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 10 ta' Ottubru, 2023.

Numru 7

Rikors numru 208/13/2 FDP

**Michele Peresso Limited (C-6469) u Michele Peresso Fashion
Limited (C-45807)**

v.

**Upim S.r.l. kumpanija estera registrata Milan, I-Italja Cod. Fiscale
05034590967 u Gruppo Coin S.p.A. kumpanija estera registrata
Mestre (VE), via Terraglio n.17, 30174, I-Italja**

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza dwar: (i) appell imressaq mill-kumpaniji konvenuti, kif ukoll, (ii) appell inċidentali mressaq mill-kumpaniji rikorrenti, kontra s-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fid-29 ta' Settembru, 2022, fejn ċaħdet l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenuti, bil-

konegwenza li laqgħet it-talbiet kollha tal-atturi.

Daħla

2. B'rikors maħluf imressaq fl-1 ta' Marzu, 2013, il-kumpaniji rikorrenti fissan illi fis-sena 2008, rappreżentanti tal-kumpanija konvenuta Upim S.r.l. (Upim), avviċinaw lill-kumpanija rikorrenti Michele Peresso Limited (MPL) bi-iskop li jintroduċu l-*franchise* tal-Upim għewwa Malta. Bdew it-trattattivi u n-negozjati bejn iż-żewġ kumpaniji, u wara numru ta' xhur għie konkluz u ffirmat il-*franchise agreement* għal terminu ta' għaxar (10) snin, li seta' jiġġedded għal għaxar (10) snin oħra.

3. Skont MPL, matul dan il-perjodu ta' trattattivi u negozjati, kien hemm insistenza qawwija minn Upim sabiex MPL issib u tikri *prime retail sites* madwar Malta fejn kellhom jifftu l-*hwienet* ta' Upim bis-saħħa tal-*franchise agreement*. Għalhekk MPL tgħid illi in kontemplazzjoni tal-*franchise agreement*, hija kellha tinvesti ammont siewi ta' flus sabiex tkun f'pożizzjoni li tiftaħ dawn il-*hwienet* bid-ditta tal-Upim skont ir-rekwiżiti tal-Upim stess.

4. Madankollu, MPL tgħid illi matul dawn it-trattattivi, Upim qatt ma qalet lill-MPL li hija kienet effettivament kumpanija mhux vijabbli, għalkollox falluta b'passiv enormi ta' miljuni ta' ewro ta' dejn, bi prodotti

antikwati, tant li mal-kors taż-żmien spiċċat inxtrat mill-kumpanija konvenuta l-oħra Coin S.p.A. (Coin), fejn din tal-aħħar qatlet id-ditta Upim u użat l-proprjetà li kellha Upim biex tintroduċi u tferrex id-ditti tagħha, bħal Oviessse (OVS) u Coin, filwaqt li dawk il-ftit ħwienet tal-Upim li kienu għadhom vijabbli ġew *rebranded* bl-isem ta' Upim Pop.

5. Skont MPL, Upim kienet sa mill-bidu nett «*assolutament inadempjenti fuq il-kuntratt – merkanzija tasal tard, merċeologija antika, ħwejjeg ordnati ħażin u ma jaqblux mal-ordni, nuqqas ta' katalogi u ta' materjal frisk ta' produzzjoni*», u jkomplu jisħqu li dan kien proprju minħabba l-fatt li l-Upim «*kienet qed tieġu l-aħħar nifsijiet ta' ħajja*», u għalhekk, skonthom, din qatt ma setgħat tidhol għal rabta kuntrattwali ta' durata daqshekk twila ma' MPL. Fil-fehma ta' MPL għalhekk, «*(iż-)żewġ soċjetajiet intimati li ppjanaw u wettqu l-akkwist tal-Upim mill-Coin, il-ftehim ma' MPL serva biss sabiex jeħilsu minn dik il-merkanzija ġdida iżda mlaqqta ġewwa Malta a skapitu u spejjeż tal-istess MPL*». Fid-dawl ta' dan, MPL temmen illi l-kuntratt ta' bejnha u Upim ġie konkluż malizzjożament u l-Upim ma kinitx *in buona fede*.

6. Minħabba f'hekk, MPL tgħid illi kemm qabel il-konklużjoni *tal-franchise agreement* kif ukoll matul l-eżistenza tiegħu, l-aġir ta' Upim u / jew Coin kien doluż u negligenti għall-aħħar peress li Upim kienet

konsapevoli tas-sitwazzjoni finanzjarja diżastruża tagħha. Għalhekk, Upim ma setgħatx tonora l-obbligi li ntrabtet bihom, partikolarment it-terminu ta' għaxar (10) snin, u min-naħa l-oħra sfurzat lill-MPL u wara lil Michele Peresso Fashion Limited (MPFL) sabiex jidhlu f'obbligi onerużi ta' kera ta' *prime locations* għall-ftuħ tal-ħwienet Upim ġewwa Malta. Barra minn hekk u minkejja li Upim u / jew Coin, kienu jafu bil-problemi pendententi bejn il-kumpaniji kontraenti, Coin spiċċat sabiex ġibdet somma konsiderevoli mill-garanzija bankarja magħmula minn MPL favur Upim, bl-intiża li jkomplu jikkawżaw dannu lill-MPL u MPFL. Jingħad li Coin komplew fuq il-passi ta' Upim, u minkejja d-diversi wegħdiet fiergħa, dawn qatt ma żammew kelmthom.

7. Għalhekk, MPL u MPFL fetħu din il-kawża u talbu lill-Ewwel Qorti sabiex:

«1. Tiddikjara u tiddeċiedi li l-intimati jew min minnhom huma responsabbli versu s-soċjetajiet rikorrenti għad-danni kkaġunati bl-aġir doluż tagħhom;

2. Tillikwida d-danni sofferti mis-soċjetajiet rikorrenti kaġun ta' l-imsemmi aġir tal-intimati jew min minnhom okkorrendo bil-ħatra ta' periti nominandi;

3. Tordna lill-intimati jew min minnhom iħallsu id-danni hekk likwidati minnha.

Bl-ispejjeż ta' dawn l-atti u l-imgħaxijiet sad-data tal-pagament effettiv kontra l-intimati li minn issa qed jiġu ngunti in subizzjoni u b'riserva għal kwalunkwe azzjoni kuntrattwali ulterjuri spettanti lir-rikorrenti skont il-liġi.»

8. Il-kumpaniji Upim u Coin flimkien ressqu r-risposta maħlufa

tagħhom fit-8 ta' Mejju, 2013, fejn qajmu disa' (9) eċċezzjonijiet preliminari, kif ukoll numru ta' eċċezzjonijiet oħra fil-mertu fejn saħqu illi l-pretensjonijiet u t-talbiet tal-kumpaniji rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt, bil-konsegwenza li għandhom jiġu miċħuda.

9. B'sentenza preliminari mogħtija mill-Ewwel Qorti fis-7 ta' Ottubru, 2015, l-eċċezzjonijiet preliminari tal-kumpaniji konvenuti ġew miċħuda, liema deċiżjoni ġiet konfermata minn din il-Qorti permezz ta' sentenza datata 30 ta' Settembru, 2016.

10. L-Ewwel Qorti kompliet tisma' l-provi fil-mertu, biex permezz ta' sentenza mogħtija fid-29 ta' Settembru, 2022, l-Ewwel Qorti ddeċediet il-kawża tal-attur, billi ċaħdet l-eċċezzjonijiet fil-mertu tal-kumpaniji konvenuti u għaddiet sabiex laqgħet it-talbiet kollha tal-kumpaniji rikorrenti b'dana illi ddikjarat, illi l-kumpaniji Upim u Coin huma responsabbli versu l-kumpaniji rikorrenti għad-danni kkaġunati bl-aġir doluż tagħhom, u għalhekk illikwidat is-somma dovuta lill-kumpaniji rikorrenti fiċ-ċifra ta' €1,234,844 u ordnat lill-konvenuti jħallsuhom din is-somma bl-imgħax li jibda jimxi mid-data ta' din is-sentenza sakemm isir il-ħlas effettiv. Is-siltiet l-aktar rilevanti ta' din is-sentenza huma dawn:

«Ikkunsidrat

Bidu tar-Relazzjoni Kummerċjali bejn il-partijiet

59. Jirriżulta, mill-assjem tal-provi riprodotti f'elfejn u f'ames mitt pagna (2,500) ta' dokumentazzjoni u xhieda, li s-soċjetajiet rikorrenti huma soċjetajiet illi jaħdmu fis-suq tal-importazzjoni u bejgħ ta' ħwejjeġ u aċċessorji filwaqt illi s-soċjeta' intimata UPIM SrL kienet soċjeta' Taljana, sussegwentement akkwistata w assimilata fis-soċjeta' intimata COIN s.p.a., rinomata fil-qasam tal-ħwejjeġ u aċċessorji ġewwa l-Italja.

60. Jirriżulta illi, fil-bidu tas-sena 2008, rappreżentanti tas-soċjeta' intimata UPIM kienu avvicinaw lis-soċjeta' rikorrenti bil-għan illi jintroduċu l-franchise tal-UPIM ġewwa Malta permezz tas-soċjeta' rikorrenti.

61. Jirriżulta illi wara varji laqgħat, fejn ir-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM għarrfu lissocjeta' rikorrenti li riedu jespandu barra mill-Italja w saħqu li dan kien għax id-ditta kienet qiegħda tagħmel profitti w is-soċjeta' rikorrenti setgħu jagħmlu profitti tajbin, il-partijiet bdew negozjati sabiex jidhlu fi 'Franchise Agreement'.

62. Jirriżulta, skond dokumentazzjoni prodotta mis-soċjeta' rikorrenti konsistenti f'korrispondenza bejn il-partijiet, illi waqt id-diskussjonijiet li kient qed isiru, li ħadu xhur sħaħ, ir-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM kienu qed jinsistu mas-soċjeta' rikorrenti illi riedu jiftħu erbgħa ħwienet f'daqqa u għafsu ħafna mas-soċjeta' rikorrenti sabiex jinvestu fi ħwienet f'postijiet prominenti ġewwa Malta u Għawdex qabel ma jiġi finalizzat il-'Franchise Agreement'.

63. Jirriżulta illi s-soċjeta' rikorrenti, li kienu disposti li jagħmlu dak kollu meħtieġ purke jakkwistaw il-'franchise' ta' din id-ditta prominenti u rinomata tal-UPIM ġewwa Malta, ipprocedew biex, flimkien mar-rappreżentanti tal-UPIM, identifkaw tlett siti ġewwa Malta u Għawdex fejn kellha tiftaħ id-ditta UPIM, ladarba jiġi ffirmat il-'Franchise Agreement' mas-soċjeta' UPIM.

64. Jirriżulta, di fatti, illi s-soċjeta' rikorrenti eventwalment daħlet f'kuntratt ta' kiri ta' tlett siti differenti, li kienu s-segwenti:

a. Ħanut ġewwa The Duke Shopping Complex, Għawdex, b'effett mill-31 ta' Awissu 2008. (vide fol 662)

b. Ħanut ġewwa Melita Street, il-Belt Valletta, ġia magħruf bħala "Clamus Centre", iffirmit fit-30 ta' Ġunju 2008.

c. Ħanut ġewwa De Tigne Complex f'Tas-Sliema, iffirmit fit-22 ta' Lulju 2008.

65. Jirriżulta illi, skond is-soċjeta' rikorrenti, is-soċjeta' intimata UPIM kienet qed tisħaq illi s-soċjeta' rikorrenti tifhaħ erbgħa ħwienet sa' Novembru 2008, u waqt in-negozjati illi kienu qed isiru, s-soċjeta' rikorrenti indikat li ma kienx jagħmel sens kummerċjali li jinfetħu erbgħa ħwienet f'daqqa – madanakollu is-soċjeta' UPIM insistiet li kellhom

bżonn erbgħa ħwienet, u għalhekk is-soċjeta' rikorrenti bdiet tara kif tiftaħ ħanut ieħor, din id-darba ġewwa Birkirkara.

66. *Jirriżulta illi, eventwalment, wara skambji kontinwi ta' korrispondenza w laqgħat, fis-16 ta' Ottubru 2008 ġie iffrmat 'Franchising Agreement' għal perjodu ta' għaxar snin, li kienet barra mill-prassi adoperata mis-soċjeta' UPIM, kif stqarr l-istess Franco Chiarizio fl-affidavit tiegħu, fejn stqarr illi ġeneralment tali ftehim isir għal ħames snin.*

67. *Jirriżulta illi, bħala parti mill-ftehim, is-soċjeta' rikorrenti għamlet garanzija bankarja a favur tas-soċjeta' UPIM fl-ammont ta' €570,000. (fol 1081).*

68. *Jirriżulta illi, wara li ġie ffirmat il-ftehim, la darba l-ħwienet kienu ġia inkrew, is-soċjeta' rikorrenti bdiet il-preparamenti għall-ftuħ tal-ħwienet. Bħala riżultat, l-ewwel ħanut illi fetħet is-soċjeta' rikorrenti kien dak ta' Għawdex, li nfetaħ fit-13 ta' Marzu 2009, fejn attendew ir-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM, fosthom is-CEO Luca Rossetto. It-tieni ħanut illi nfetaħ kien dak tal-Belt, Valletta, li nfetaħ fl-1 ta' Ottubru 2009, li għalih kellu jattendi is-CEO tas-soċjeta' UPIM, Luca Rossetto, iżda li fl-aħħar mument għarraf lis-soċjeta' rikorrenti li kellu laqgħa importanti li kellu jattendi għaliha.*

69. *Jirriżulta illi t-tielet ħanut, dak ta' tas-Sliema, eventwalment infetaħ fis-sena 2010, iżda infetaħ b'operazzjoni limitata minħabba nuqqas ta' merkanzija għall-bejgħ. Madanakollu, jirriżulta li minn korrispondenza eżebita mis-soċjeta' intimata, (fol 1883), f'Marzu 2010 hija kienet għarrfet lis-soċjeta' rikorrenti li ma kienx hemm bżonn tiftaħ ħanut f'tas-Sliema minħabba fir-riżultat batut tal-bejgħ tas-sena 2009. Finalment, irraba' ħanut, ġewwa Birkirkara, spiċċa beda jintuża bħala store minħabba fi problemi li bdiet tiffinfaċċja s-soċjeta' rikorrenti mas-soċjeta' intimata.*

Problemi fl-Operazzjoni

70. *Jirriżulta, skond is-soċjeta' rikorrenti, illi, minkejja illi fil-bidu tal-operazzjoni bejn il-partijiet, meta nfetaħ il-ħanut ġewwa Għawdex f'Marzu 2009, is-soċjeta' intimata UPIM kienet qiegħda regolarment tibgħat il-merkanzija għall-bejgħ fil-ħanut li kien infetaħ ġewwa Għawdex, minkejja varji żbalji fil-merkanzija mibgħuta, aktar ma beda jgħaddi ż-żmien, aktar is-soċjeta' rikorrenti bdiet tiffinfaċċja problemi in konnessjoni ma' tardjar fil-wasla ta' merkanzija kif ukoll merkanzija skaduta jew mhux idonea għall-istaġun.*

71. *Jirriżulta, dejjem skond is-soċjeta' rikorrenti, illi sakemm is-soċjeta' rikorrenti fetħet it-tieni ħanut, ġewwa l-Belt, f'Ottubru 2009, il-problemi dwar distribuzzjoni ta' merkanzija għall-bejgħ kienu tant żdiedu illi l-istess soċjeta' rikorrenti bdiet tipprotesta mal-varji persuni responsabbli mis-soċjeta' UPIM dwar tali nuqqasijiet u tilmenta magħhom li ma kinux*

qed jonoraw il-ftehim tagħhom.

72. Jirriżulta illi eventwalment kienet l-istess soċjeta' UPIM illi aċċettat li kien hemm dewmien u problemi da' parte tagħha, tant illi pprovdiet 'credit notes' a favur tassoċjeta' rikorrenti biex tagħmel tajjeb għad-dewmien u problemi minnha kkawżati, kif jidher anke minn korrispondenza eżebita mis-soċjeta' intimata stess (fol 1883).

73. Jirriżulta, madanakollu, illi wara l-ftuħ tal-ħanut ġewwa il-Belt Valletta, jiġifieri Ottubru 2009, il-problemi li bdew jiffaċċjaw is-soċjeta' rikorrenti komplew jiżdiedu, fejn merkanzija għall-istaġun meħtieġ tasal tard, mhux kif ordnat, u ta' livell ferm inferjuri minn dak miftiehem, kif ukoll ċerti obbligi assunti mis-soċjeta' UPIM ma kinux qed jiġu onorati.

74. Jirriżulta, di fatti, illi s-soċjeta' rikorrenti pprotestat ukoll dwar dawn il-problemi mas-soċjeta' intimata UPIM, iżda ffit li xejn ingħatat sodisfazzjon.

75. Jirriżulta iżda, nel frattemp, ad insaputa tas-soċjeta' rikorrenti, f'Diċembru 2009, tħabbret illi s-soċjeta' intimata UPIM kienet ġiet mixtrija fl-interjeta tagħha, mis-soċjeta' intimata COIN, u d-djun sostanzjali tas-soċjeta' intimata UPIM kienu ser jiġu assunti mis-soċjeta' intimata COIN li kellha, bħala pjan tagħha, ridimensjonament tal-operazzjoni tas-soċjeta' UPIM, bl-egħluq ta' ħafna mill-ħwienet tagħha w tibdil filprodott u swieq illi jinbiegħ bl-isem ta' UPIM.

76. Jirriżulta li, riżultat ta' tali akkwizzizzjoni, il-problemi li bdew jirrinfaċċjaw is-soċjeta' rikorrenti żdiedu bil-bosta, biż-żewġt iħwienet prinċipali tagħhom, ossija dawk ta' Għawdex u ta' Malta, nofshom vojta u b'merkanzija mhux mibjugħa u skaduta iżda li s-soċjeta' intimata UPIM ma ridetx tiegħu lura, minkejja l-obbligi minnha assunti filftehim mas-soċjeta' rikorrenti.

77. Jirriżulta illi, hekk kif is-sitwazzjoni dwar l-operat taż-żewġt iħwienet miftuħa mis-soċjeta' rikorrenti abbażi tal-franchise agreement baqgħet taggrava, fit-18 ta' Marzu 2011, ir-rappreżentant tas-soċjeta' rikorrenti, Emanuel Peresso, rrediġa rapport fejn elenka l-varji problemi u diffikultajiet li kellhom, liema rapport intbagħat lis-soċjeta' intimata, li hija stess eżebiet fil-proċeduri odjerni.

78. Jirriżulta illi, fil-konklużjonijiet tiegħu, dakinhar l-istess Emanuel Peresso kellu dan xi jgħid: (fol 2063):

«From the very first order which we received, we experienced various logistic mistakes and one can say that these continued in all the orders that followed. The promised marketing/training support was never materialized as agreed. The irregular order deliveries and great delays created embarrassment with our clients, who at first were eager to patronize our stores, figures prove this. In today's retail environment there is too much competition trying to sell similar products, hence we could never afford to disappoint and let our customers down.

Unfortunately, this is what has happened and as the saying states – It is very easy to lose a client, but very difficult to regain a client.

The above mentioned report gives a true picture of what has happened these last two years, whilst appreciating the general understanding of the new owners of UPIM, Gruppo COIN. These continuous delays created us a consequential loss in business, because due to all that has happened we lost face and credibility with our customers. We heavily invested in prime locations, furnished the stores to very high standards, always attended sales meetings, we produced from our own account, POS material and educational brochures for our customers, we produced our own TV spots, radio spots and printed media, when all creative services had to be supplied by UPIM. We organised promotional offers and seasonal sales regularly to help in selling the products. We cannot say that we are responsible for the non performance of this collaboration. We sent many warnings to UPIM to treat us as they treat their direct stores in Italy, if not things will not work out.

The consequence of all this is that we are now faced with a surplus of old stocks, imported in 2009, and this amount to approximately €250,000. For reasons mentioned above, we request that UPIM will take back this unsold stock worth of approximately €250,000.

Moreover, because of all reasons mentioned, the build up and momentum of our early results were not kept and this created a situation whereby the sales turnover of our operation went considerably down, whilst all operational costs remained and this include, rent, payroll, administration costs, loan repayments and Bank interest, advertising and more, thus making our company sustain actual and consequential losses. We are thus asking for a compensation of our operational losses, which profit and loss report for December 2008 up to 28th February 2010 as prepared by our auditors, Baker Tilly Sant, presents a net loss of €75,662. This report has already been forwarded to UPIM but we are again sending you a copy for your records. Please also note that UPIM started operating as from March 2009. The operational trading between 1st March 2010 up to 28th February 2011 as per attached Management Accounts, also prepared by our auditors Baker Tilly Sant, presents a net loss of €448,693.

In these reports you will notice two UPIM stores, one in Birkirkara and one in Sliema. These stores are only temporarily, as the one in Birkirkara is currently being used as a warehouse store try and dispose some of the old stock, but as already stated this sale has been going on for some months now and sales are always decreasing, whilst the Sliema Store is as stated a temporary one where we concentrate our UPIM Casa in the 2nd Floor area rather than leave them in our general warehouse.

We kindly ask you to confirm in our favour, our compensation claim for:

Operational losses: March 2009-28th February 2010: €075,662

Operational losses: March 2010-28th February 2011: €448,693

Take back worth of old stocks: €250,000

€774,355

Please note that we have already deducted the credit notes given to us by UPIM SRL, from the amounts as mentioned above for the operational losses from March 2009 / 28th February 2010 and from 1st March 2010 / 28th February 2011, otherwise losses would have been greater.

We hope that this claim is confirmed at the earliest possible time in order to be able to stop the hemorrhage of our UPIM operations losses immediately.»

79. *Jirriżulta illi dak hawn fuq riportat jirriassumi l-problemi w id-diffikultatijiet kollha illi s-soċjeta' rikorrenti kienu qed jirrinfaċċjaw riżultat ta' nuqqasijiet serji da parte tassocjeta' intimata.*

80. *Jirriżulta, madanakollu, illi s-sitwazzjoni baqgħet ma ttejbitx, anzi ppeggorat ruħha stante illi s-soċjeta' UPIM iddeċidiet li twaqqaf kwalsiasi konsenja ġdida lis-soċjeta' rikorrenti filwaqt illi f'Ġunju tas-sena 2011, ipproċediet biex inkassat s-somma ta' €466,489 mill-garanzija bankarja illi s-soċjeta' rikorrenti kienet tatha mal-iffirmar tal-'Franchise Agreement'. (fol 1084).*

81. *Tali azzjoni wasslet sabiex l-operazzjoni tal-ħwienet tas-soċjeta' rikorrenti jingħalqu w eventwalment jinbdew il-proċeduri odjerni.*

Konsiderazzjonijiet Legali:

82. *Jirriżulta, kemm mill-atti proċesswali kif ukoll mis-sottomissjonijiet ta' l-abbli difensuri tal-partijiet, illi l-azzjoni odjerna ma hijiex ibbażata fuq il-Franchise Agreement, eżistenti bejn il-partijiet, iżda hija azzjoni prettament għal ħlas ta' danni bbażata fuq l-allegazzjoni ta' aġir doluż u negliġenti grossolanament ta' natura extra kuntrattwali da' parte tas-soċjetajiet intimati li wasslet lis-soċjeta' rikorrenti, skond hi, tagħmel telf ingenti.*

83. *Jirriżulta wkoll illi ma hemmx kontestazzjoni illi l-kawża odjerna hija regolata mill-liġi sostantiva Taljana, kif ġia kkonfermat mill-Qorti tal-Appell f'deċizzjoni parzjali tagħha fil-kawża odjerna mogħtija fit-30 ta' Settembru 2016, u għal dan il-għan, iż-żewġ partijiet ippreżentaw pariri legali eruditi ta' esperti legali Taljani, fejn kull parti tat ilveduti w l-interpretazzjonijiet tagħha dwar kif il-legislazzjoni Taljana għandha tigi interpretata.*

84. *Kif osservaw l-abbli difensuri tas-soċjetajiet rikorrenti fis-sottomissjonijiet studjati tagħhom, il-legislazzjoni Taljana, senjatament fil-Artikolu 1175, 1366, 1375, 1337 u 1338 tal-Kodiċi Ċivili tagħhom, testendi l-obbligu tal-eżekuzzjoni in buona fede talkuntratti fuq il-partijiet anke fil-fażi tat-trattativi illi jwasslu għall-kuntratt finali.*

85. *Il-konsulenti legali tas-soċjeta' rikorrenti saħqu, fis-sottomissjonijiet tagħhom, illi lbuona fede "għandha titqies ogġettivament u mhux soġġettivament jew abbażi talintenzjoni speċifika ta' dik il-persuna partikolari jew tal-kontro parti." Fi kliem l-istess abbli difensuri, "mhux assolutament neċessarju li wieħed jipprova l-malafede jew ixxjenza suġġettiva ta' parti jew oħra". (fol 2463).*

86. *Mill-banda l-oħra, l-abbli difensuri tas-soċjetajiet intimati, fis-sottomissjonijiet eruditi tagħhom, jinsistu illi sabiex l-azzjoni tas-soċjeta' rikorrenti "tirnexxi, jridu juru li l-kumpanniji esponenti ma mxewx in good faith, u addirittura, kellhom pjan malizzjuż sabiex jiffrodaw lill-kumpanniji attriċi". (fol 2473).*

87. *Di fatti tali konsulenti legali tas-soċjeta' intimati, kemm dawk lokali u kemm esteri, tassocjetajiet intimati, jisħqu illi dak asserit mis-soċjeta' rikorrenti ma huwiex minnu, fejn insistew illi l-malafede trid tiġi ppruvata w il-konsulent legali esteru jkompli jgħid "mere silence or negligence in providing information to the counterparty is not enough to identify an illicit conduct if those behaviours dont reflect malice or cunning plan of the counter party who is willing to carry out the fraud." (fol 2170).*

88. *Il-Qorti tosserva, madanakollu, illi l-buona fede w il-lealta' reċiproka waqt negozjati li qed isiru bejn persuni li jddiskutu biex jagħmlu negozju, huma element essenzjali fil-qasam tal-kummerċ u huwa meħtieġ sabiex ikun assikurat li hemm bażi ta' relazzjoni sana w koretta bejn partijiet wara li jilħqu ftehim, mingħajr liema lealta' u buona fede, ebda transazzjoni ma jista' jkollha eżitu posittiv għaž-żewġ partijiet kontraenti. Finnuqqas tal-buona fede u lealta', dejjem jispiċċa li jkun hemm xi waħda jew aktar millpartijiet illi ser isofru preġudizzju riżultat ta' tali nuqqas.*

89. *Il-Qorti tirrileva illi l-baži ta' kwalsiasi tip kummerċ ta' suċċess hija l-fiduċja reċiproka w ir-rispett lejn il-kontro parti, liema elementi ta' fiduċja u rispett huma riflessi fil-prinċipju ta' buona fede illi dwaru qed jiddibattu l-partijiet odjerni quddiem dina l-Qorti.*

90. *Mingħajr lealta u rispett reċiproku, kwalsiasi operazzjoni kummerċjali hija destinata illi tfalli – w il-każ odjern huwa eżempju ċar ta' falliment riżultat ta' nuqqas ta' lealta' u rispett, minn parti lejn parti oħra, ossija nuqqas ta' buona fede, liema nuqqas wassal sabiex, f'qasir żmien, pjanijiet maħsuba fuq medda ta' għaxar snin, jisfawxaw fix-xejn, b'parti tbaġħti l-konsegwenzi finanzjarji tagħha.*

Ikkunsidrat:

91. *Abbażi ta' tali osservazzjonijiet, ikun opportun illi jiġu elenkati ċerti fatti li jirriżultaw mill-provi.*

92. *Jirriżulta, mill-provi prodotti, illi l-ewwel laqgħat bejn il-partijiet seħħew fl-10 ta' April 2008 li eventwalment waslu, skond is-soċjeta'*

rikorrenti, għall-iffirmar ta' Letter of Understanding, fil-15 ta' Mejju 2008, illi s-soċjeta' rikorrenti kienet ser tiftaħ erbgħa ħwienet.

93. Jirriżulta illi s-soċjeta' rikorrenti, abbażi ta' tali ftehim u fuq insistenza tas-soċjeta' intimata UPIM, ipproċediet biex kriet tlett ħwienet, b'konsultazzjoni kontinwa u sħiħa u qbil mas-soċjeta' intimata UPIM, ossija:

a. Ħanut ġewwa The Duke Shopping Complex, Għawdex, b'effett mill-31 ta' Awissu 2008.

b. Ħanut ġewwa Melita Street, il-Belt Valletta, ġia magħruf bħala "Clamus Centre", iffirmit fit-30 ta' Ġunju 2008.

c. Ħanut ġewwa De Tigne Complex f'tas-Sliema, iffirmit fit-22 ta' Lulju 2008.

94. Jirriżulta illi l-Franchise Agreement eventwalment ġie ffinalizzat u iffirmit fis-16 ta' Ottubru 2008.

95. Jirriżulta illi l-ewwel ħanut, dak ta' Għawdex, infetaħ f'Marzu tas-sena 2009, li għalih attendew varji rappreżentanti tas-soċjeta' intimata UPIM, fosthom is-CEO Rossetto li involut, sa mill-bidu, fin-negozjati mas-soċjeta' rikorrenti.

96. Jirriżulta illi t-tieni ħanut, ossija dak tal-Belt Valletta infetaħ fl-1 ta' Ottubru 2009, fejn is-CEO, li kellu jattendi għall-ftuħ ta' tali ħanut f'lokalità importanti bħalma hija l-Belt Valletta, ma attendiex peress illi għarraf illi kellu laqgħa importanti fl-aħħar mument, li aktar 'il quddiem irriżulta illi kienet laqgħa ferm importanti, ossija dik fejn ġie miftiehem illi UPIM tinbiegħ lill-COIN.

97. Jirriżulta, di fatti, illi, fit-2 ta' Diċembru 2009, kien hemm laqgħa tal-Amministrazzjoni tas-soċjeta' UPIM fejn qablet li taċċetta l-offerta tas-soċjeta' COIN għall-akkwist tal-ishma kollha tagħha u, fis-17 ta' Diċembru 2009, is-soċjeta' intimata COIN laħqet ftehim uffiċjali mal-azzjonisti tas-soċjeta' intimata UPIM, biex takkwista l-ishma kollha tagħha, liema akkwist finali sussegwentement seħħ fit-28 ta' Jannar 2010.

98. Jirriżulta illi, kif xehed l-konsulent legali tas-soċjeta' intimati, Stefano Artuso, issoċjetajiet intimati kienu ilhom għaddejjin bin-negozjati għall-akkwist tal-UPIM mill-COIN sa mill-bidu tas-sena 2009 u l-azzjonisti tas-soċjeta' UPIM kienu qablu, filprinċipju, mal-bejgħ f'laqgħa illi saret fit-2 ta' Ottubru 2009, ossija ġurnata wara illi s-soċjeta' rikorrenti kienet fetħet il-ħanut ġewwa l-Belt Valletta.

99. Jirriżulta ukoll, minn intervista pubblika illi saret mis-CEO tas-soċjeta' intimata, COIN, ossija Stefano Beraldo, f'gazzetta taljana Corriere Del Veneto, f'Jannar 2010, jiġifieri wara illi s-soċjeta' intimata

UPIM kienet ġiet akkwistata uffiċjalment, illi l-istess Beraldo stqarr illi huma kienu ilhom f'negozjati mas-soċjeta' UPIM sa minn sena u nofs qabel il-ftehim finali, jiġifieri minn Mejju/Gunju tas-sena 2008, u s-soċjeta' UPIM kellha telf sostanzjali li kellu jwassal għal tibdil u ridimensjonament fl-operazzjoni ta' l-UPIM. (fol 268).

100. Jirriżulta illi s-soċjeta' intimata UPIM, f'ebda stadju tan-negozjati mas-soċjeta' rikorrenti ili bdew f'April 2008 u ntemmew f'Ottubru 2008, u anke wara, waqt loperazzjoni tal-'Franchise Agreement', qatt ma għarrfet lis-soċjeta' rikorrenti illi hija kienet għaddejja f'negozjati mas-soċjeta' COIN għall-bejgħ tagħha u s-soċjeta' rikorrenti ġiet a korrent ta' tali fatt meta dana ġie rappurtat fil-mezzi tax-xandir.

101. Jirriżulta li, wara li sar l-akkwist mis-soċjeta' intimata COIN, sar eżerċizzju ta' egħluq ta' ħafna mill-ħwienet tal-UPIM u, fost deċiżjonijiet meħhuda, l-istess soċjeta' intimata għarrfet lis-soċjeta' rikorrenti illi ma kienx hemm il-ħtieġa li jinfetaġ il-ħanut ġewwa tas-Sliema, għalkemm is-soċjeta' rikorrenti kienet ġia daħlet f'kirja għal tali fond, taħt il-pretest illi l-bejgħ ma kienx kif mixtieq.

102. Jirriżulta wkoll illi, għalkemm is-soċjeta' UPIM kienet impenjat ruħha illi tforni merkanzija idonea u ta' l-istaġun b'mod regolari filwaqt illi tieħu lura dak li ma nbiegħx, sa f'it wara illi nfetaħ il-ħanut ġewwa Għawdex, ossija Marzu tas-sena 2009, ir-regolarita' w konsistenza tal-merkanzija bdiet dejjem tmur lura u, hekk kif subentrat is-soċjeta' COIN, is-sitwazzjoni aggravat ruħha w l-ftehim ma ġiex onorat tant illi hija rrifjutat illi tieħu lura merkanzija li kienet obbligata illi tieħu lura.

103. Jirriżulta ċar, għalhekk, illi l-operazzjoni tas-soċjeta' UPIM, a differenza ta' dak illi jridu jagħtu x'jifhem ix-xhieda tas-soċjetajiet intimati, kienet ġia waħda mhux in linea ma' dak miftiehem sa minn qabel ma nfetaħ il-ħanut ġewwa Għawdex, iżda, eventwalment, mal-akkwist tas-soċjeta' UPIM minn COIN, tali operazzjoni ġiet konsiderabbilment ridimensjonata u limitata, u dana wara illi s-soċjeta' rikorrenti kienet ġia daħlet fl-obbligi u spejjeż inġenti abbażi ta' dak lilha mwiegħed mill-UPIM, liema nuqqasijiet huwa ċar li huwa riżultat tan-negozjati illi kienu ilhom għaddejjin sa minn qabel ma ġie ffirmat il-Franchise Agreement u li s-soċjetajiet intimati għażlu illi xjentement ma jgħarrfux lis-soċjeta' rikorrenti bihom.

104. Jirriżulta, finalment, illi hekk kif f'Marzu tas-sena 2011, meta s-sitwazzjoni kienet prekarja ħafna, is-soċjeta' rikorrenti bdiet tiġri wara s-soċjetajiet intimati għal soluzzjoni aħħarja biex ma tkomplix titef flus, is-soċjeta' intimata, minflok ma sabet soluzzjoni, għażlet illi titħallas dak kollu li kienet tikkondenti kien lilha dovut billi tutilizza l-garanzija illi kienet ħarġet is-soċjeta' rikorrenti in buona fede mal-iffirmar tal-Franchise Agreement, u tħallset is-somma ta' f'it anqas minn €470,000 u sussegwentement tterminat ir-relazzjoni tagħha mas-soċjeta' rikorrenti unilateralment billi waqqfet kwalsiasi konsenja oħra ta' merkanzija.

105. Jirriżulta illi, għalkemm ix-xhieda tal-varji rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM quddiem dina l-Qorti insistew illi huma ma ridux iqarrqu bis-soċjeta' rikorrenti meta daħlu fi Franchise Agreement magħhom, tali asserzjoni tagħhom ma hijjex riflessa fil-mod kif huma aġixxew fil-konfront tas-soċjeta' rikorrenti, kemm waqt in-negożjati kif ukoll waqt l-operazzjoni tal-ħanut.

106. L-abbli difensuri tas-soċjetajiet intimati, partikolarment dawk Taljani, jinsistu illi rappreżentanti ta' l-UPIM kellhom kull dritt illi ma jgħarrfux lis-soċjeta' rikorrenti li kienet għaddejja f'negożjati għall-bejgħ, u għalhekk ma kien hemm ebda malafede da' parte tagħhom.

107. Il-Qorti, madanakollu, ma taqbel xejn ma' tali asserzjoni.

108. Dana qiegħed jingħad, peress illi hija konvinta li s-soċjeta' UPIM kienet konxja talfatt li, kieku għarrfet lis-soċjeta' rikorrenti li kienet fil-proċess li tinbiegħ, ċertament is-soċjetajiet rikorrenti ma kinux jidhlu fl-impenji kummerċjali onerużi illi daħlu għalihom għal medda ta' għaxar snin, bi spejjeż u investimenti inġenti illi eventwalment wasslet għall-problemi finzjarji serji.

109. Din il-Qorti hija konvinta illi d-deċiżjoni tar-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM illi ma jgħarrfux lis-soċjeta' rikorrenti illi kienu fil-proċess li jinbiegħu kienet waħda maħsuba w intżza preċiżament biex jassikuraw li s-soċjeta' rikorrenti jidhlu fi ftehim ta' Franchising għalihom – kieku kienet taf b'dawn il-manuvri minn taħt, ċertament is-soċjeta' rikorrenti kienet tirtira minn kwalsiasi negożjati illi kienu qed isiru massoċjeta' UPIM.

110. Din il-Qorti ma tistax ma tosservax ukoll illi tant is-soċjeta' intimata UPIM kienet għatxana sabiex tasal għal ftehim mas-soċjeta' rikorrenti, illi mhux talli żammet filmistur kwalsiasi riferenza għall-bejgħ tagħha lill-terzi, iżda talli kkonċediet lis- soċjeta' rikorrenti ftehim ta' għaxar snin meta, skond ir-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM li xehdu quddiem din il-Qorti, ir-regola kienet għal ħames snin. Din hija indikazzjoni oħra ċara illi r-rappreżentanti tas-soċjeta' UPIM xjentement għażlu milli jonqsu mill-lealta' tagħhom lejn ir-rappreżentanti tas-soċjeta' rikorrenti u ma jinfurmawhom b'xejn, peress illi kellhom biża' li s-soċjeta' rikorrenti tirtira minn kwalsiasi negożjati f'każ li jsiru jafu.

111. L-għotja ta' kuntratt ta' għaxar snin kienet lixka illi s-soċjetajiet intimati dendlu quddiem is-soċjeta' rikorrenti biex jaċċertaw ruħhom li s-soċjeta' rikorrenti tintrabat magħhom, minkejja illi kienu ben a korrent tal-fatt li kienu fil-proċint illi jinbiegħu minħabba fil-problemi finanzjarji tagħhom.

112. Ikkunsidrat dana kollu, il-Qorti ssibha ferm diffiċili temmen illi kien hemm buona fede da' parte tas-soċjeta' intimata UPIM meta kienet qiegħda tinnegożja biex tidhol fi ftehim mas-soċjeta' rikorrenti u meta

nsistiet magħhom sabiex jifflu erbgħa ħwienet, peress illi jidher ċar illi l-istess soċjeta' intimata UPIM, fl-istess waqt, kienet ben konxja illi kienet qiegħda topera b'telf u li kienet qiegħda tinnegozja sabiex tinbiegħ fl-interjeta' tagħha lill-kumpannija oħra, ossija s-soċjeta' intimata COIN.

113. Għalhekk, din il-Qorti ma għandha ebda dubju li, da parte tas-soċjeta' intimata UPIM, kien hemm nuqqas ta' buona fede kif ukoll malizzja meta hija kienet qiegħda tinnegozja ftehim ta' għaxar snin mas-soċjeta' rikorrenti, u għalhekk, in vista ta' dan, hija għandha tinstab responsabbli għad-danni illi sofrew is-soċjetajiet rikorrenti riżultat ta' tali mala fede tas-soċjeta' intimata UPIM.

Danni:

114. La darba ġie stabbilit illi s-soċjetajiet intimati mxew b'nuqqas ta' lealta' u malafede fil-konfront tas-soċjeta' rikorrenti, u għalhekk huma responsabbli għad-danni illi sofrew l-istess soċjeta' rikorrenti riżultat ta' dan, il-Qorti issa trid tqis id-danni li ġew mitluba.

115. Jirriżulta illi kemm is-soċjeta' rikorrenti kif ukoll is-soċjetajiet intimati pprezentaw rapporti dettaljati minn esperti fil-qasam tal-kontabilita', sabiex, fil-każ tas-soċjeta' rikorrenti, jaċċentwaw fuq il-gravita' tat-telf illi sofrew is-soċjeta' rikorrenti, filwaqt illi fil-każ tas-soċjeta' intimata, jimminizzaw tali telf, jekk mhux jillikwidawha fixxejn.

116. Il-Qorti, għalhekk, hija kostretta illi tagħmel referenza kemm għaż-żewġ rapporti finanzjarji, kif ukoll għall-provi illi ġew prodotti, biex jiġi stabbilit id-danni illi kienu qed isofru s-soċjeta' rikorrenti fil-mument meta eventwalment ir-relazzjoni kummerċjali ta' bejn il-partijiet sfaxxat fix-xejn u ġiet terminata "de facto", riżultat tal-azzjoni unilaterali tas-soċjetajiet intimati.

117. Jirriżulta, mill-assjem tal-provi, kif ġia fuq osservat, illi s-soċjetajiet rikorrenti kienu krew tlett iħwienet differenti, wieħed ġewwa Għawdex, wieħed ġewwa l-Belt Valletta u wieħed ġewwa Tas-Sliema.

118. Jirriżulta wkoll, anke mill-kuntratti eżebiti, partikolarment dawk tal-ħanut ta' Għawdex, illi għalkemm il-ħwienet kienu indikati li kienu ser jintużaw sabiex jinbiegħu l-prodotti prettament tal-UPIM, in realta' tali ħwienet jintużaw ukoll għall-bejgħ ta' merkanzija oħra illi s-soċjeta' rikorrenti jipromwovu tramite ditti oħra tagħhom, bħalma kienu Eurosport, Bata u Fergi.

119. Jirriżulta wkoll illi, fejn jirrigwarda l-ħanut ta' Tas-Sliema, is-soċjetajiet rikorrenti ottjenew sentenza għal danni ekwivalenti għal madwar €220,000 abbażi ta' nuqqas da' parte tagħhom, indikazzjoni ulterjuri illi, a differenza ta' dak dikjarat mis-soċjeta' rikorrenti, il-ħanut ta' Tas-Sliema qatt ma kien qiegħed jintuża esklussivament għall-UPIM.

120. Jirrizulta, għalhekk, illi jkun skorrett illi jingħad illi l-ispejjeż kollha relatati ta' tali ħwienet kienu kollha relatati mal-UPIM u għalhekk għandhom jagħmlu tajjeb għalih is-soċjetajiet intimati, peress illi dana ma kienx il-każ – fatt illi anke l-intimati stess jikkontendu u li jidher rifless wkoll fil-fatti kif indikati mill-Accountant imqabbad mis-soċjetajiet rikorrenti stess fir-rapport tiegħu – fol 1199.

121. Il-Qorti tosserva wkoll illi ma hemm ebda dubju illi r-relazzjoni kummerċjali ta' bejn il-partijiet intemmet “de facto” f'Ġunju 2011, hekk kif is-soċjetajiet intimati ddeċidew, unilaterament, jitħallsu dak illi huma kienu jikkontendu kien dovut lilhom billi jinkassaw garanzija illi kienet ġiet lilhom mogħtija, in buona fede, mis-soċjeta' rikorrenti, u li kienet intiża unikament bħala garanzija u mhux biex is-soċjeta' intimata titħallas ta' dak illi s-soċjeta' rikorrenti kienet qed tikkontendi li ma huwiex dovut – tali azzjoni ċertament itterminat kwalsiasi relazzjoni ta' bejn il-partijiet.

122. Għalhekk, tenut kont tal-fatt li dan seħħ f'Ġunju 2011, kwalsiasi danni illi setgħu ġew rrekati lis-soċjeta' rikorrenti għandhom jitqiesu sa dakinhar, u mhux sas-sena 2014, kif jidher fil-kontegġi redatti mill-Accountant tas-soċjeta' rikorrenti, u dana peress illi ċertament, wara tali data, is-soċjetajiet rikorrenti setgħu jirrimedjaw għas-sitwazzjoni billi jieħdu l-passi rimedjali kummerċjali opportuni u jimminimizzaw id-danni tagħhom.

123. Jirrizulta, mill-banda l-oħra, illi jkun skorrett ukoll illi tittieħed il-linja ta' ħsieb tas-soċjetajiet intimati, fejn jinsistu illi s-soċjetajiet rikorrenti ma sofrew ebda danni u kwalsiasi kalkolu ta' danni illi sar huwa ħażin – ma jista' jkun hemm ebda dubju illi s-soċjetajiet rikorrenti sofrew danni riżultat tal-aġir tas-soċjetajiet intimati.

124. Huwa f'dan l-istadju illi din il-Qorti tqis illi hija ta' rilevanza kbira l-korrispondenza mibgħuta mis-Sur Emanuel Peresso fit-18 ta' Marzu 2011, eżebita miż-żewġ partijiet, u li din il-Qorti tqis illi hija ritratt ċar tas-sitwazzjoni kummerċjali mwiegħra li kienet eżistenti dak iż-żmien bejn il-partijiet u, aktar u aktar, id-danni illi s-soċjetajiet rikorrenti kienu attwalment batew sa dakinhar riżultat tal-inadempjenzi kuntrattwali tas-soċjetajiet intimati.

125. F'tali korrispondenza, ġia riprodotta minn dina l-Qorti, is-Sur Emanuel Peresso indika biċ-ċar x'kienu d-danni minnu sofferti sa dakinhar:

We kindly ask you to confirm in our favour, our compensation claim for:

Operational losses: March 2009-28th February 2010: €075,662

Operational losses: March 2010-28th February 2011: €448,693

Take back worth of old stocks: €250,000

TOTAL: €774,355

126. *Jirriżulta ċar illi, minn tali konteġġi, s-soċjeta' rikorrenti kienet ġia naqqset dak kollu li s-soċjetajiet intimati kienu raddewlha lura bħala 'credit notes', u għalhekk dak hemm indikat huwa l-bilanċ illi s-soċjeta' rikorrenti kienet qed tippretendi lura bħala telf illi hija sofriet sa dakinhar, liema somma il-Qorti tifhem hija indikazzjoni li, mħallsa dawk il-flejjes, it-telf illi s-soċjeta' rikorrenti kienet qed tikkontendi li sofriet, kien jiġi riżarċit u saldat.*

127. *Għalhekk, il-Qorti tifhem illi, fit-18 ta' Marzu 2011, il-kumpens illi riedu is-soċjetajiet rikorrenti kien ta' €774,355.*

128. *Il-Qorti tifhem ukoll illi s-soċjetajiet intimati, mhux talli ma ħallsux tali kumpens, iżda talli għażlu li, unilateralment, jitħallsu dak illi huma kienu qed jikkontendu illi kien dovut lilhom, ossija €466,489.*

129. *Jirriżulta illi s-soċjeta' rikorrenti tikkontendi, fil-provi minnha mressqa, illi tali somma ta' €466,489 ma kinetx dovuta lis-soċjetajiet intimati, peress illi l-merkanzija indikata li kellha tirrappreżenta tali ammont, attwalment ma kinetx waslet Malta.*

130. *Tenut kont illi tali somma ġiet unilateralment miġbuda mis-soċjeta' intimata, kontra l-volonta' tas-soċjeta' rikorrenti, il-Qorti tifhem illi għandha tiegħu konjizzjoni ta' tali somma wkoll fil-komputazzjoni tad-danni sofferti mis-soċjeta' rikorrenti.*

131. *Jirriżulta għalhekk, illi abbażi ta' dawna l-ammonti kif fuq indikati, it-telf illi s-soċjeta' rikorrenti kienet qed tikkontendi li kellha sa Marzu 2011 kien jammonta għal €774,355 filwaqt illi s-somma mħallsa kontra l-volonta' tas-soċjeta' rikorrenti kienet ta' €466,489, li flimkien jagħmlu total ta' €1,234,844.*

132. *Minkejja illi l-accountant tas-soċjeta' rikorrenti jindika illi d-danni minnhom pretiżi għandhom ikunu fl-import ta' €3,062,521, il-Qorti tqis illi, abbażi tal-fatti kif deskritti mill-partijiet w id-dokumentazzjoni voluminuża minnhom ippreżentata, d-danni li attwalment jirriżultaw għandhom jammontaw għal €1,234,844.»*

11. Il-kumpaniji konvenuti appellaw minn din is-sentenza b'rikors imressaq fit-28 ta' Ottubru, 2022, fejn l-aggravji huma erbgħa (4), iżda in sinteżi dawn jistgħu jingabru, jinqraw u jiġu kkonsidrati f'aggravju wieħed bħala l-apprezzament ħażin u mhux komplut tal-provi, inkluż dik tal-liġi

Taljana bir-riżultat li l-Ewwel Qorti għamlet applikazzjoni ħażina tal-liġi u sabet lill-kumpaniji konvenuti responsabbli għad-danni pretiżi mill-kumpaniji rikorrenti, bil-konsegwenza li għandhom iħallsu s-somma likwidata liema somma ma hijiex ippruvata, ġustifikata u fi kwalunkwe każ eċċessiva. Għalhekk, il-kumpaniji konvenuti talbu sabiex:

«jogħgobha tilqa' l-appell billi tħassar, tirrevoka u tikkancella s-sentenza mogħtija mill-Onorabbli Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet premissi (rikors numru 208/2013/1 FDP) fid-29 ta' Settembru, 2022, u minnflok tgħaddi sabiex tiċċhad it-talbiet attriċi fl-interita' tagħhom u tilqa' l-eċċezzjonijiet fil-mertu tal-kumpanniji esponenti u tagħti ġudizzju finali għal din il-kawża, bl-ispejjeż tal-istanzi kollha kontra l-kumpanniji appellati jew min minnhom.»

12. Il-kumpaniji rikorrenti appellati ġew debitament notifikati bir-rikors tal-appell fl-1 ta' Novembru, 2022, u wieġbu għalih b'risposta datata 28 ta' Novembru, 2022, fejn talbu lil din il-Qorti sabiex tiċċhad it-talbiet tal-konvenuti fir-rikors tal-appell tagħhom, iżda flimkien mar-risposta, il-kumpaniji rikorrenti ppreżentaw appell incidental i b'aggravju wieħed, ċjoè li l-Ewwel Qorti għamlet apprezzament ħażin tal-provi meta llikwidat id-danni sofferti minnhom, liema danni kellhom jiġu likwidati f'somma akbar.

13. Din il-Qorti wara li rat l-atti kollha tal-kawża, tqis li m'hemmx il-ħtieġa li tqiegħed dan l-appell għas-smiġħ u b'hekk sejra tgħaddi minnufih għas-sentenza bis-saħħa tal-**Artikolu 152 (5) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.**

Konsiderazzjonijiet:

14. L-Ewwel Qorti rat illi din hija kawża fejn il-kumpaniji rikorrenti qegħdin jippretendu kundanna ta' aġir doluż u negliġenti mill-kumpaniji konvenuti fejn b'konsegwenza tal-istess aġir, il-kumpaniji rikorrenti sofrew minn telf ingenti u għalhekk jippretendu wkoll il-likwidazzjoni u l-ħlas ta' danni sofferti minnhom. Fir-rikors maħluf tagħhom, il-kumpaniji rikorrenti ma jsemmux ammont speċifiku li fil-fehma tagħhom huwa dovut lilhom, iżda jhallu f'idejn il-Qorti biex tillikwida d-danni sofferti minnhom u dan wara li ssib lill-kumpaniji konvenuti ħatja ta' aġir doluż u negliġenti fil-konfront tagħhom, għalkemm fil-kors tal-proċeduri ressqu provi dwar it-telf soffert.

L-Appell tal-Konvenuti:

15. B'rikors ipprezentat fit-28 ta' Ottubru, 2022, il-kumpaniji konvenuti appellaw mis-sentenza tal-Ewwel Qorti. Minn qari akkurat tal-imsemmi rikors, jirriżulta li għalkemm ressqu erba' (4) aggravji, fil-fehma ta' din il-Qorti dawn għandhom jiġu kkonsidrati flimkien peress li jsegwu lil xulxin, u dan kif ġie spjegat iktar 'il fuq f'din is-sentenza.

16. Għandu jingħad mal-ewwel li sa fejn l-appellanti jilmentaw mill-apprezzament ħażin tal-provi magħmul mill-Ewwel Qorti, tajjeb li jiġi

mfakkar li, din il-Qorti bħala Qorti ta' reviżjoni ma tid-disturbax faċilment id-diskrezzjoni eżerċitata mill-Ewwel Qorti, sakemm ma tkunx manifestament żbaljata jew għax ikun hemm raġunijiet gravi biżżejjed, bil-konsegwenza li tkun ser titwettaq ingustizzja. Għalkemm din il-Qorti għandha tara u tifli l-valutazzjoni magħmula mill-Ewwel Qorti, m'għandhiex taqbad u twarrabha jekk ma jkunx hemm raġunijiet tabilhaqq serji biex tagħmel dan. Il-funzjoni ta' reviżjoni li trid tagħmel din il-Qorti ma twassalx bilfors biex twarrab id-diskrezzjoni tal-eżerċizzju tal-apprezzament tal-provi li jkun sar mill-Ewwel Qorti, bħallikieku ma sar xejn. Għall-kuntrarju, jekk jirriżulta li l-apprezzament tal-provi li jkun sar mill-Ewwel Qorti huwa wieħed sostnut mill-provi li jinsabu fl-atti, u li l-konklużjonijiet tas-sentenza appellata jkunu s-sinteżi tar-raġunament mibni fuq dawk il-provi u t-tħaddim xieraq tal-liġi dwarhom, din il-Qorti ma twaqqax dik id-diskrezzjoni.

17. Kif ingħad minn din il-Qorti fis-sentenza fl-ismijiet **Nazzareno**

Cardona et v. Massimo Zahra et¹:

«...din il-Qorti tagħraf li bħala regola m'għandhiex tagħmel rivalutazzjoni tal-provi jew ta' min imissu jitwemmen. F'ċirkostanzi bħal dawn, sakemm l-eżerċizzju tal-apprezzament tal-provi fattwali li jsir mill-Ewwel Qorti ma jkunx fid-dieher wieħed irraġonevoli, din il-Qorti ma tindaħalx biex tgħid x'kienet taħseb hi jew jekk l-apprezzament magħmul mill-ewwel Qorti kinitx tagħmlu bħalha². Madankollu, huwa minnu wkoll li din il-Qorti (diversament komposta) qalet li:

«Il-Qorti tal-Appell għandha awtonomija sħiħa fl-apprezzament tal-fatti u għandha kull setgħa tinterpretata l-fatti mod ieħor minn kif tkun

¹ Deċiża mill-Qorti tal-Appell, fis-16 ta' Dicembru, 2019.

² **Josephine Agius v. Piju Theuma**, deċiża mill-Qorti tal-Appell, is-26 ta' Jannar, 2018.

fehmithom qorti tal-Ewwel grad. Huwa minnu illi fejn tidhol kredibilità ta' xhieda li l-Ewwel Qorti tkun semgħet viva voce qorti ta' revizjoni ma hijiex sejra faċilment tiddisturba l-apprezzament li tkun għamlet l-Ewwel Qorti, u lanqas ma taqleb il-konklużjoni tal-Ewwel Qorti meta din tkun għażlet bejn żewġ possibiltajiet ta' interpretazzjoni ta' fatt li t-tnejn ikunu plawsibbli. Madankollu, il-Qorti tal-Appell għandha s-setgħa tikkorreġi kull apprezzament ta' fatt li jidhrilha li jkun żbaljat irrispettivament mill-gravità tal-iżball. Iżżid tgħid, anzi, li, aktar u aktar f'sistema bħal tagħna fejn jeżisti grad wieħed biss ta' appell, il-Qorti tal-Appell tkun qiegħda tonqos mid-dmir tagħna jekk tabdika mir-responsabilità tagħha li tagħmel apprezzament awtonomu tal-fatti³.»»

18. Fid-dawl ta' dan, din il-Qorti tara illi l-appell tal-kumpaniji konvenuti jiffoka dwar il-fatt illi ma huwiex minnu illi huma aġġixxew *in mala fede*, u huma tal-fehma illi l-Ewwel Qorti «*ħadet il-pożizzjoni tal-kumpaniji appellanti bħala l-alpha u l-omega ta' kollox⁴*» u jressqu numru ta' eżempji. Barra minn hekk, jisħqu wkoll illi l-Ewwel Qorti ma ħaditx konsiderazzjoni tal-liġi Taljana. Għalhekk, isostnu illi kieku l-Ewwel Qorti ħadet konsiderazzjoni tal-provi mressqa minnhom, kif ukoll tal-parir legali tagħhom, hija kienet tasal għall-konklużjoni differenti. Fid-dawl tal-qari tar-rikors tal-appell, din il-Qorti tara illi issa jeħtieġ li l-kwistjoni odjerna tiġi eżaminata fid-dawl tal-liġi u ċ-ċirkostanzi tal-każ in eżami, billi tgħaddi sabiex tgħarbel il-provi kollha mressqa.

19. Mill-aspett legali, il-Qorti tara illi jirriżulta illi hemm qbil bejn il-partijiet illi l-azzjoni odjerna hija regolata mil-liġi sostantiva Taljana fuq is-saħħa tal-*franchise agreement* u fil-fatt kull parti pprezentat parir legali ex

³ *Dott. Antoinette Cutajar v. L-Onor. Dr. Joseph Muscat - Prim Ministru et.*, deċiża mill-Qorti tal-Appell, fl-14 ta' Diċembru, 2018.

⁴ Ara l-appell tal-konvenuti appellanti.

parte ta' esperti legali Taljani. Madankollu, huwa opportun li jiġi mfakkar li meta titqajjem il-kwistjoni tal-applikazzjoni tad-dritt barrani jiġi mfakkar illi:

«the relevant foreign law on some particular matter must be proved, like other matters of which no knowledge is imputed to the judge, by appropriate evidence, i.e. by properly qualified witnesses.⁵»

Però x-xhieda ta' espert fil-qasam, bħala regola ġenerali, jitqies illi:

«no person is a competent witness unless he is a practising lawyer in the particular legal system in question, or unless he occupies a position or follows a calling in which he must necessarily acquire a practical working knowledge of the foreign law. In other words, practical experience is a sufficient qualification.⁶»

20. F'dan ir-rigward, il-liġi Maltija, senjatament **f'Artikolu 563B tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta**, tgħid illi:

«(1) Min ikollu l-kwalifiki meħtieġa minħabba f'li jaf jew minħabba l-esperjenza tiegħu jkun jista' jagħti xhieda ta' espert dwar id-dritt ta' xi stat barrani, irrispettivament minn jekk huwa qatt ipprattikax jew kellu dritt jipprattika bħala avukat, jew bħala uffiċjal ġudizzjarju jew legali f'dak l-istat.»

Barra minn hekk il-liġi tkompli tistipula illi fir-rigward ta' tali xhieda, il-Qorti ma hijjex marbuta li taċċetta l-konkluzjonijiet tar-rapporti provduti lilha *ex parte* u b'hekk għandha l-fakoltà li taħtar perit⁷.

⁵ Private International Law, Cheshire, North & Fawcett (15th Edition), paġna numru 108.

⁶ *Ibid.* paġna numru 110.

⁷ Ara Artikolu 563B subinċiż 2 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

21. Fis-sentenza **Saliba v. Lawson**, deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-12 ta' Frar, 1932, ingħad:

«...chi invoca in un giudizio l'applicazione di una legge straniera assume l'onere della prova dello stato di quella legge per rilevarne le differenze dalla legge locale, come dimostrazione di un punto di fatto, e non basta meramente citare quella legge; mancando tale prova, e dapplicare la legge locale.»(sottolinejar ta' din il-Qorti).

Dan ikompli jikkonferma li l-Qrati tagħna, sa minn żmien ilu, dejjem abraċċjaw tali regola meta *si tratta* dritt barrani u fin-nuqqas ta' prova sodisfaċenti f'għajnejn il-Qorti jsegwi għalhekk illi l-Qorti ma jkollhiex għażla ħlief li tapplika l-liġi tal-*forum* tagħha.

22. Fil-każ in eżami jidher li ż-żewġ partijiet ipprezentaw ix-xhieda tagħhom, u jidher li dawn iż-żewġ xhieda ġew aċċettati mill-Ewwel Qorti, b'dana illi wara li osservat iż-żewġ rapporti tal-esperti fil-qasam, ikkonkludiet illi:

«Mingħajr lealta u rispett reċiproku, kwalsiasi operazzjoni kummerċjali hija destinata illi tfalli – w il-każ odjern huwa eżempju ċar ta' falliment riżultat ta' nuqqas ta' lealta' u rispett, minn parti lejn parti oħra, ossija nuqqas ta' buona fede, liema nuqqas wassal sabiex, f'qasir żmien, pjanijiet maħsuba fuq medda ta' għaxar snin, jisfawxaw fix-xejn, b'parti tbaġħti l-konsegwenzi finanzjarji tagħha.»

23. Din il-Qorti tara illi fir-rapport tal-espert maħtur mill-kumpaniji rikorrenti, l-Avukat Giampaolo Cortellazzo-Wiel, l-aktar punti importanti huma li:

a. Id-dispożizzjonijiet tal-liġi Taljana l-aktar relevanti għall-kwistjoni in materja huma: Artikolu 1175, 1366, 1375, 1337 u 1338, tal-Kodiċi Ċivili Taljan fejn b'mod partikolari għall-Artikolu 1337 jiġi spjegat illi meta jikkonċerna trattattivi u responsabbiltà «*precontratuale*», l-obbligu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratti *in buona fede* jiġi estiż;

b. Din il-*buona fede* trid titqies oġġettivament, imma mhux assolutament neċessarju li wieħed jipprova l-*malafede* jew ix-xjenza suġġettiva ta' parti jew oħra, iżda «*e' sufficiente anche il comportamento non intenzionale o meramente colposo della parte*» (dan ġie kkorroborat permezz ta' ġurisprudenza Taljana mill-*Corte di Cassazione*, 18/01/1988, n. 340, a fol. 1159). Għalhekk jeżisti obbligu li wieħed jinforma, ma jingannax, ma jabbużax, iżda fin-nuqqas ta' dan, anke b'semplici ommissjoni, wieħed jista' jagħti lok għal dannu ingust;

c. Jingħad ukoll illi: «*Si spiega, allora, perche' chi partecipa alle trattative, e in tutta la loro progressione, e' tenuto a dare notizia all'altra parte di ogni dato e circostanza rilevante – per l'utile sviluppo delle intese e la finale idoneita' del contratto (validita', efficacia) a soddisfare gli interessi regolari – che la controparte non possa gia' di per se conoscere, adoperando la comune diligenza.⁸*» Iżda jkompli jgħid illi «*la buona fede contrattuale non esige che ciascun soggetto che tratta*

⁸ Fol. 1163.

fornisca all'altro ogni informazione utile a valutare l'opportunità e convenienza dell'affare, in contraddizione con la stessa ragion d'essere e funzione del contratto, in cui ciascuno dei contrattanti si batte per conseguire una posizione di vantaggio nell'assetto convenzionale degli interessi;⁹»

d. Jiġi spjegat ukoll illi f'każ li l-kuntratt jiġi konkluż, il-kwistjoni tal-*buona fede* tibqa' tapplika.

24. Min-naħa l-oħra, din il-Qorti tara wkoll ir-rapport tal-Avukat Alessandra Chimienti, imqabba mill-kumpaniji konvenuti, fejn dawk il-punti l-aktar rilevanti fir-rapport m'hejji minnha huma:

a. Artikolu 1337 jistabilixxi li l-partijiet iridu jaġixxu *in buona fede* anke fil-mument ta' trattattivi u negozjati, u fin-nuqqas ta' dan, il-parti li tkun ġiet ingannata jkollha d-dritt li titlob għad-danni sofferti minnha;

b. Barra minnhekk, Artikolu 1337 jirrikjedi li kull parti tinforma lill-parti l-oħra «*about any circumstances that are potentially relevant for the conclusion of the deal.*¹⁰ » Però tispjega illi:

«in order to affirm that a party has an obligation to communicate information to its counterparty, the parties must be in a different position in relation to the ease with which they can access the information itself.

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Fol. 2168.

This means that if one party is in possession of an information that could potentially affect the future contractual relationship and the other party cannot access it using a reasonable effort, it must communicate it to its counterparty. However, in the event that both parties have the same possibility to access the information, which can be found recurring to an ordinary level of diligence, the obligation to provide the information mentioned above does not exist.»

Għalhekk:

«the behaviour of the party that does not disclose information that turns out to be relevant, but that can be found by the other party without particular effort, cannot be qualified as unfair and illicit, and consequently, cannot be sanctioned as pre-contractual liability for breach of the general principle of good faith» (ikkorraborata bil-ġurisprudenza Taljana mill-Corte di Cassazione 12.02.2003, n. 2104);

c. Skont ġurisprudenza Taljana, *«the obligation to behave in good faith does not oblige a party to share information on its own economic situation»*, u dan ikkorraborat permezz tas-sentenza bin-numru 8295/1994 u s-sentenza bin-numru 11009/18 tal-Corte di Cassazione;

25. Wara li din il-Qorti rat iż-żewġ rapporti *ex parte*, tara illi *in funditus*, ir-rapporti jgħidu l-istess ħaġa u hemm tixbih fil-ħsieb u d-duttrina. Madankollu, din il-Qorti ma tistax tinjora l-fatt illi r-rapport tal-espert imqabbad mill-kumpaniji konvenuti jgħodd b'mod iktar speċifiku għas-sitwazzjoni in eżami, u dan għall-kuntrarju tal-fehma ġenerali adottata fir-rapport tal-espert tal-kumpaniji rikorrenti. Magħdud ma' dan, din il-Qorti tara wkoll illi dawn iż-żewġ rapporti, ma ġewx ikkritikati jew kontradetti, tant li ebda parti ma ressqet lix-xhieda dwar id-dritt barrani in kontroieżami.

26. Min-naħa l-oħra, u mill-fattispeċji tal-każ in eżami u l-provi mressqa mill-partijiet din il-Qorti tara illi l-provi f'din il-kawża kienu ħafna. Madankollu, u għalkemm l-Ewwel Qorti fis-sentenza tagħha niżżlet illi rat id-dokumenti kollha u dan billi elenkathom wieħed wieħed mingħajr ma elaborat fuq kull wieħed minnhom, din il-Qorti, wara li evalwat l-istess provi, jirriżultalha illi kien hemm ċertu provi kif preżentati mill-kumpaniji rikorrenti u kif ukoll oħrajn imressqa mill-konvenuti, li kellhom jingħataw piż sabiex l-Ewwel Qorti setgħat tasal għad-deċiżjoni tagħha.

27. Il-Qorti tara illi l-kronoloġija tal-fatti qabel l-iffirmar tal-*franchising agreement*, skont l-importanza u r-relevanza tagħhom skont it-talbiet kif dedotti hija s-segwenti:

- a. Domenico Guttaduro Mancinelli ressaq lill-MPL mad-ditta Upim sabiex ikun hemm ftehim ta' *franchising* tad-ditta Upim ġewwa Malta;
- b. MPL dañlet f'kuntratt ta' kirja ma' Prime Mall Ltd. nhar is-**17 ta' Marzu, 2008** (a fol. 1111), fejn kriet ħames (5) ħwienet ġewwa The Duke, 85, 86, 87, 88, 89, Triq ir-Repubblika, Rabat, Għawdex;

c. L-ewwel laqgħa bejn MPL u Upim saret ġewwa Milan nhar **l-10 ta' April, 2008**, fejn skont il-minuti tal-imsemmija laqgħa (*a fol. 231*), ġie mniżżel:

«Mr Luca Rossetto explained that Upim has been dormant these last years and they left the competition to grow stronger and stronger. Since he has joined Upim he has made some drastic changes within the management structure of the group, sacked various people and he has employed Mr Piero Maldini as Sales & Operations manager» (sottolinejar ta' din il-Qorti);

d. In kontroezami (*a fol. 1842*), Emanuel Peresso dwar l-ewwel laqgħat tagħhom jgħid: *«meta Itqajna huma kienu qalu li għal diversi snin l-Upim kienet kważi falluta, kienu qed jitilfu hafna flus pero' l-añhar sena huma kienu għamlu, jekk niftakar sew, xi profit ta' 13.5 million allright,»* (sottolinejar ta' din il-Qorti) u kien għalhekk li huwa tñajjar għall-*franchise agreement*. Iżda jgħid li l-Upim tatu l-kelma li hija kienet fit-triq it-tajba tant li fetħet ukoll ħwienet fil-Kroazja u l-Albanija;

e. It-tieni laqgħa bejn il-partijiet saret ġewwa Malta fit-**30 ta' April, 2008**, fejn skont il-minuti tal-laqgħa (*a fol. 232*) intqal mir-rappreżentanti Taljani illi ġaladarba għażlu li jkomplu b'din il-kollaborazzjoni kien ta' prijorità għalihom illi flimkien ma' MPL jaraw il-lokazzjonijiet tal-ħwienet ġewwa Malta fejn dawn jistgħu jiftħu, u għalihom l-ewwel prijorità bħala lokazzjoni kienet tas-Sliema, segwita minn Birkirkara, San Ġiljan, u Għawdex. Fir-rigward ta' Raħal il-Ġdid, din kienet ser tiġi diskussa iktar 'il quddiem filwaqt li fir-rigward tal-Belt,

ir-rappreżentanti Taljani kienu tal-idea illi l-kirjiet kienu għoljin wisq. Kien hemm kunsens illi jinfetħu erbat (4) iħwienet f'daqqa (sottolinejar ta' din il-Qorti);

f. *Email* datata **2 ta' Mejju, 2008**, mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Piero Maldini (*a fol. 851*), fejn intqal:

«As agreed, we will concentrate on four locations, Birkirkara, Gozo, St Julians and Sliema' (following first meeting in Malta) (...) we suggest that Friday 31st October, 2008 there will be the official opening for Birkirkara and an automatic opening of the two other shops in Sliema and St Julians, whilst Saturday 1st November, 2008, there will be the opening of Prime Mall.» (sottolinejar ta' din il-Qorti);

g. *Email* datata **21 ta' Mejju, 2008**, mibgħuta lil Franco Chiarizio mingħand Victoria Peresso (*a fol. 866*), fejn saħqet *«at the moment we are doing a study with our auditors re Upim, and we came across points which we would like to clarify with your goodselves;»*

h. *Email* datata **3 ta' Ġunju, 2008**, mingħand Franco Chiarizio lil Emanuel Peresso (*a fol. 748*), fejn jirriżulta illi Upim kienet qiegħda tinkoraġġixxi lill-MPL sabiex jinvestu flus kbar fid-ditta Upim, kif ukoll jidhlu f'diversi kuntratti ta' kera ta' proprjetajiet sabiex jifftu l-ħwienet kif miftiehem minnhom fil-laqgħat. Però fl-affidavit tiegħu, Emanuel Peresso jgħid illi Upim kienet qed tinvolvi ruħha bi sħiħ fid-deċiżjonijiet tagħha rigward il-proprjetajiet u dan sabiex l-*overall concept* ta' Upim jigu sodisfatti (*a fol. 741*);

i. It-tielet laqgħa saret Malta fit-**13 ta' Ġunju, 2008**, fejn fil-minuti ta' din il-laqgħa (*a fol. 239*), intqal mir-rappreżentanti tal-Upim illi l-Belt Valletta hija lokazzjoni kummerċjali tajba, iżda ġew mgħarfa illi huwa diffiċli ferm li jsibu proprjetà tajba. Emanuel Peresso saħaq illi għandhom jifftu tlett (3) iħwienet fis-sena 2008, bid-data tal-inawgurazzjoni tkun l-1 ta' Novembru, 2008, b'dana illi jibdew jirrinovaw dak ta' tas-Sliema. Apparti minn hekk, tkellmu wkoll, fost oħrajn, dwar *stock* u *marketing*. Fir-rigward ta' *stock* jingħad illi:

«Mr. E. Peresso said that we have asked Upim for a rebate on remaining stocks and rental, but Mr. Chiarizio said that due to the margin which they granted to Malta, they simply cannot give any further rebates.»

kif ukoll illi:

«when Ms. C. Peresso asked Mr. Chiarizio what would be the option if we decide to ask UPIM to pay us on remaining stocks, Mr. Chiarizio told her that they will decrease the margin given to us by 5%.»

Fl-istess minuti jirriżulta wkoll illi fir-rigward ta' pagamenti, is-Sur

Peresso:

«added that it is important that Upim will accept that payments will be made against a Bankers Guarantee;»

j. *Email* datata **19 ta' Ġunju, 2008**, mibgħuta minn Salvatore Africano (*a fol. 808*), ġie stabbilit illi Upim kellha problemi minħabba kwistjonijiet ta' tibdil fid-depożiti ċentrali tagħhom u fis-sistema tal-IT;

k. *Email* datata **26 ta' Ġunju, 2008**, (a fol. 749), Emanuel Peresso saqsa lil Franco Chiarizio, jekk għandhomx jissospendu l-iffirmar tal-kirja tal-fond ta' tas-Sliema u l-Belt sakemm jiġi ffinalizzat il-*franchising agreement*;

l. *Email* datata **27 ta' Ġunju, 2008**, (a fol. 750), Franco Chiarizio wieġeb:

«with reference to the contract, as I have written before, is being examined by our lawyers, I think we can reach an agreement on the points that you have reported. (...) Regarding the signing of the lease for Sliema and Valletta I think it is important to sign the lease agreement in order not to lose an opportunity;»

m. Skrittura privata bejn Main Place Ltd u MPL ġiet iffirmata nhar it-**30 ta' Ġunju, 2008**, għall-kiri ta' 152, Triq Melita, Valletta għal tnejn u għoxrin (22) sena b'effett mit-2 ta' April, 2009 (a fol. 573 – 588);

n. F'*email* datata **14 ta' Lulju, 2008**, (a fol. 751), mibgħuta minn Franco Chiarizio, issir referenza għal dak li saħaq fl-*email* tas-**27 ta' Ġunju, 2008** sabiex jersaq għall-iffirmar tal-kuntratt ta' kiri u kif ukoll illi:

«le modifiche che hai apportato nella bozza del contratto sono al vaglio dei nostri legali e come ti ho scritto sabato penso che saranno pronti entro la meta di Agosto, questo non vuol dire che le tue modifiche non saranno accettate, ma come tu hai avuto modo di studiare le nostre condizioni, noi abbiamo bisogno di studiare le tue condizioni;»

o. Skrittura privata ffirmata bejn De Tigne Limited u Michele Peresso Limited, nhar it-**22 ta' Lulju, 2008**, għall-kiri tal-proprjetà f'21, Xatt ta' Tigne, Sliema għal tmintax-il (18) sena b'effett mill-1 ta' Jannar, 2009 (a fol. 589 – 601);

p. Laqgħa oħra saret Milan fid-**29 ta' Awwissu, 2008**, (a fol. 797), fejn ġie kkomunikat illi Upim kienet qiegħda ddum biex tikkorrispondi lura, u għalhekk dan id-dewmien kien ħa jaffettwa l-ftuħ tal-ħwienet ta' Upim ġewwa Malta. Barra minn hekk, ġie stabbilit ukoll u b'referenza għal klawsola numru 16 tal-*franchising agreement* illi:

«Pg 15 – Point 16.6: The Phrase is referring to; that if Upim sell their compay to third parties, they wouldn't need our consent but we would still remain the franchisees for Malta. We agree to that, but to include “moreover Franchisor confirms that any transfer of UPIM operation to third parties the latter will re-confirm MPL as their sole Franchisee for Malta and Gozo, also confirming all contents of this contract.» (sottolinejar ta' din il-Qorti);

q. *Email* datata **16 ta' Settembru, 2008**, (a fol. 752), fejn Piero Maldini lmentat illi Emanuel Peresso kien biddel fehmtu u ma kienx qed jimxi ma' dak miftiehem, peress li dan iddeċieda illi jibda billi jiftaħ żewġt (2) iħwienet żgħar minflok erbgħa (4) f'daqqa kif miftiehem, bir-riżultat illi skont Maldini:

«the opening programm you are communicating (li ma ġiex ipprezentat mis-Sur Peresso) is different and far less attractive than what was agreed between you and UPIM; we agreed Gozo and Birkirkara by November, Sliema in March 2009 and La Valletta in September 2009. 2. The changes are not due to force majeure, or unpredictable events, but are only due to your change of mind. 3. Such changes are not

compatible with the contract terms and conditions we agreed to extend to you;»

r. *Email* datata **16 ta' Settembru, 2008**, mibgħuta minn Piero Maldini lil Emanuel Peresso (a fol. 1012), fejn Upim riedu li l-kumpaniji rikorrenti jiffirmaw il-kuntratt, u dan għaliex:

«the project of UPIM in Malta is key to us and we believe will be a major entrepreneurial achievement for you. Nevertheless, we must start real work and stop discussing or changing plans. Time is money for the both of us;»

s. *Email* datata **17 ta' Settembru, 2008**, mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Franco Chiarizio (a fol. 1018), fejn ġew sottolinejati kull problema da parti ta' Upim, li minħabba l-istess kellu jkun hemm tibdil fil-pjan li jinfetħu żewġt (2) iħwienet sa Novembru, 2008. Jispikka l-paragrafu:

«Please, nothing personal, it is only 'una grande voglia da noi' that we want to try and do things in a highly professional way, as not to give pleasure our direct competitors who are eager that we start this UPIM experience with a wrong footing. We will endeavour not to accomplish this, on the contrary, we should be the envy of others;»

t. *Email* datata **19 ta' Settembru, 2008**, mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Piero Maldini (a fol. 1036), fejn qal:

«we confirm all pending issues still pending in the draft contract, as this is a 'take it or leave it situation'. What we only asked Domenico and your goodself is that to 'cortesamente' you will mention in the contract as an 'appendix' what the Italian or the European Law states, that in Domenico's own words is "If there is a change of ownership at the side of the Franchisor, the current terms and conditions of a particular distributor still stands (something in this sense).» (sottolinejar ta' din il-Qorti);

u. *Email* datata **19 ta' Settembru, 2008**, mibgħuta minn Giulio Montanaro lil Emanuel Peresso (a fol. 1038), fejn saħaq:

«with regards to Section 16.6 of the Franchising Agreement, I am providing you with a copy of the Italian law provision applicable to the transfer of agreements in connection with a transfer of business (i.e. section 2558 of the Italian Civil Code) (a fol. 1039). In addition to the above, please consider that in the event of a transfer of the Franchising Agreement as a consequence of the transfer of business, the terms and conditions of the Franchising Agreement, including the relevant obligations and liabilities, will be applicable to, and enforceable towards, the third party to which the Franchising Agreement is transferred.» (sottolinejar ta' din il-Qorti);

v. *Email* datata **22 ta' Settembru, 2008**, mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Franco Chiarizio (a fol. 1040), fejn qal illi jaqbel mal-ftuħ tal-ħwienet kif propost mill-Upim u ċjoè l-ħanut ta' Birkirkara u Għawdex f'Marzu, 2009, filwaqt li dak ta' tas-Sliema u l-Belt f'Settembru, 2009. Barra minn hekk qal ukoll: *«as to section 16.6 we also accept this and would appreciate adding an exhibit with the copy of the Law.»* (sottolinejar ta' din il-Qorti);

28. Il-franchising agreement ġie ffirmat fis-**16 ta' Ottubru, 2008**, (a fol. 95), fejn il-paragrafi l-aktar importanti huma:

a. *«Upim S.r.l., with registered office in Via allarate 184, Milan, corporate capital €5,154,264.14»* (a fol. 95);

b. *«18. The Franchisee has carefully assessed its own interests, along with the advantages deriving from a mutual collaboration and, in particular, despite its legal and financial independence from Franchisor, is willing to characterise its own activity in accordance with the rules, instructions and image of the Franchisor, that are provided by the Franchisor with a view of developing, preserving and reinforcing the distribution network as well as each single franchisee» (a fol. 98);*

c. *«8.1. (...) the Franchisee, following extensive examination of Upim products and stores in Italy, hereby represents and declares that Upim assortment and selection of products to be sold by the Franchisee in the Stores within the Territory are suitable for the Maltese market. It is hereby understood that in any case the Franchisee shall be the sole responsible for the selection of the products assortment, the management and the performance of the Stores within the Territory» (a fol. 102);*

d. *«16.2. Consequently, should the Franchisee be willing to assign this agreement or any other right deriving herefrom to third parties, exception being made for the assignment to other companies belonging to Michele Peresso Group, and also in the event of transfer of quotas or shares or of transformation of the relevant corporate structure, the Franchisee shall previously inform the Franchisor of such*

circumstances, by way of registered mail with acknowledgment of receipt. Failure to comply with the foregoing undertaking by the Franchisee shall trigger the ineffectiveness of the relevant assignment or transfer» (a fol. 109);

e. «18.1. *This agreement shall be effective upon execution hereof and shall have a duration of 10 (ten) years as from the date of the invoice by the Franchisor with respect to the first supply made to the Franchisee. 18.2. Upon expiration hereof, the agreement shall be deemed as tacitly renewed for additional 10 (ten) year period (...)*» (a fol. 110).

f. «16.6. *The Franchisee, by way of executing this agreement, hereby agrees to the assignment of this agreement should the Franchisor decide to assign its business (azienda) or a part thereof to third parties» (a fol. 109);*

29. Wara li ġie ffirmat l-*franchise agreement*, Emanuel Peresso jispjega fl-affidavit tiegħu illi bdew deġlin id-dubji dwar il-kredibilità tal-Upim u dan minħabba diversi nuqqasijiet tagħhom sabiex jonoraw il-kundizzjonijiet tal-*franchise agreement*. Għalhekk intbagħtu diversi *emails* mill-kumpaniji rikorrenti dwar dan it-tħassib (a fol. 761), iżda xorta

waħda baqa' kollox l-istess u dan minkejja tama da parti ta' MPL li l-affarjiet ser ikunu aħjar (*a fol. 764, 766, 769, 771 – 779*).

30. Jgħid li maż-żmien sar jaf illi fil-mument li Upim kienet qiegħda tinneozja l-*franchise agreement* ma' MPL għal durata ta' għaxar (10) snin, Upim kienet qiegħda tagħmel telf tant li kienet kumpanija falluta, bi *stock* antik, ħwienet inattraenti, dejn mas-*suppliers*, u għalhekk kienet ser tiġi mibjugħa lil Coin u dan minn wara dahar MPL u MPFL. Il-kumpaniji rikorrenti jgħidu illi huma qatt ma kienu jafu dwar is-sitwazzjoni ekonomika ta' Upim, u lanqas dwar in-negozjati bejn Upim u Coin. Biex isaħħu dan kollu, il-kumpaniji attriċi ressqu numru ta' provi, fosthom:

a. **Intervisti lil Stefano Beralso bħala CEO tal-Gruppo Coin** (*a fol. 247, 248, 254, 267, 268, 1290*), fejn apparti li jikonferma s-sitwazzjoni tal-biki ta' Upim, jgħid ukoll illi t-trattattivi bejn Upim u Coin bdew għal ħabta ta' Ġunju, 2008;

b. **Email ta' Luca Rossetto bħala CEO ta' Upim**, illi dakinhar tal-ftuħ tal-ħanut Upim ġewwa l-Belt ma setax jattendi minħabba «*unplanned corporate governance duties.*»

c. **Kontroeżami ta' Vladimiro Cattaneo** li kien *manager* ta' Upim, li saħaq «*ma sapevamo che non andava bene (...) era tecnicamente fallita*» (a fol. 2322);

d. **Il-kontroeżami tal-avukat Stefano Artuso** li skontu t-trattattivi bejn Upim u Coin bdew għall-ħabta tat-tmiem tas-sena 2008 u bidu tas-sena 2009 (a fol. 2351);

e. **Ix-xhieda ta' Victoria Pace Peresso** (a fol. 792), u ta' **Mary Pirrone** (a fol. 815);

f. **Minuti ta' telefonata bejn Emanuel Peresso u Franco Chiarizio** nhar il-11 ta' Mejju, 2011, (a fol. 1291); u

g. **Sensiela ta' ittri legali u korrispondenza bejn l-avukati tal-partijet** (a fol. 1293 - 1312).

31. Jirriżulta illi MPL u MPFL saru jafu illi Upim għaddiet f'idejn Gruppo Coin, nhar il-11 ta' Diċembru, 2009.¹¹ Jidher illi minkejja li Upim għaddiet f'idejn Coin, MPFL u Coin baqgħu jaħdmu flimkien, tant li kellhom il-laqqgħat. MPFL riedet li taħt it-tmexxija ta' Coin tiftaħ ukoll il-ħanut ġewwa tas-Sliema, u Coin taw numru ta' *credit notes* lil MPFL minħabba żbalji fil-

¹¹ Ara l-affidavit ta' Victoria Pace Peresso, a fol. 792.

prezzijiet, fatturi mhux korretti u d-differenza fil-*margin*. Però jirriżulta illi r-relazzjoni ta' bejniethom ma kinitx tajba, tant illi MPFL tgħid illi l-affarijiet baqgħu l-istess u l-problemi baqgħu jippersistu.¹² Fil-fatt ir-relazzjoni ta' bejniethom intemmet wara li sar l-ewwel għid minn Coin tas-somma ta' €466,489 mill-garanzija bankarja li nħarġet oriġinarjament favur Upim, u ċjoè nhar il-15 ta' Ġunju, 2011 (*a fol. 1330*),¹³ u kif ukoll it-tieni għid mill-garanzija bankarja fis-somma ta' €52,000 (*a fol. 1321*).

32. Għalhekk fil-fehma ta' MPL u MPFL, Upim u Coin imxew magħhom *in mala fede*, li skonthom hija evidenti minn: (i) pressjoni mill-Upim fuq il-ftuħ tal-ħwienet u l-investiment ta' MPL u MPFL, (ii) il-*franchising agreement* ta' għaxar (10) snin, (iii) ħabi tal-akkwist ta' Upim minn Coin, (iv) ordnijiet problematiċi u t-telf konsegwenzjali ta' klijenti, u (v) il-ħlas tal-garanzija bankarja. Dan kollu, skont MPL u MPFL, sarraf f'konsegwenza li huma ġew żgwidati għall-aħħar u ma setgħu qatt jindunaw b'dan l-aġir malizzjuż tal-Upim qabel ma' daħlu fil-*franchise agreement*, u dan għaliex: (i) Upim qalulhom ħafna affarijiet li ma kinux minnhom, (ii) qatt ma setgħu jkunu jafu l-intenzjoni vera ta' Upim, u (iii) qatt ma jista' wieħed jippreżumi l-*mala fede* speċjalment jekk dak li jkun qed jitkellem u

¹² Ara l-affidavit ta' Victoria Pace Peresso, a fol. 792.

¹³ Ara l-affidavit ta' Victoria Pace Peresso, a fol. 792; Ara korrispondenza mill-bank dwar l-istess, a fol. 1081 – 1083); Ara *email* datata 15 ta' Ġunju, 2011 mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Stefano Beraldo, dwar il-fatt li "*decided to apply the Bankers Guarantee for the value of €466,489*".

jinnegozja ma' ditta kbira u ferm superjuri fid-daqs u l-piż mid-ditta l-oħra.¹⁴

33. Magħdud mal-premess, Emanuel Peresso jgħid fl-affidavit tiegħu (a fol. 744) illi:

«kieku kont naf illi Upim ser tagħlaq u tiġi assorbita mill-Coin u kieku kont naf illi l-oġġetti mibjugħa bil-brand Upim kienu meqjusa mid-diretturi tagħha stess bħala 'mercelogia vecchia' kont inkun miġnun biex niffirma dak il-ftehim u nagħmel dawk l-investment kbar li għamilt.»

Però, in kontroezami (a fol. 1842), u fir-rigward l-oġġezzjoni tiegħu li l-kumpanija Upim tinx tara minn Coin, għalih ma kinitx tagħmel differenza *«basta dawk li se johduha jonoraw il-kuntratt ta' għaxar snin li għamilna»*, madankollu jenfasizza illi fil-fatt ma qalulux bil-ħsieb tal-bejgħ u għalhekk Upim kienu dañku bil-kumpaniji tiegħu.

34. Min-naħa l-oħra, il-kumpaniji konvenuti, jilqgħu għall-allegazzjonijiet ta' MPL, billi pprezentaw b'mod partikolari:

a. **Affidavit ta' Franco Chiarizio** (a fol. 1872), fejn stqarr illi Upim: *«used to sign 5-year franchising agreements, according to which Upim had to make his know-how, expertise, brand and stock available to the franchisee.»*

¹⁴ Fol. 745, 746.

Barra minn hekk jgħid li l-*franchisee* kellu l-obbligu «*to find a location, to negotiate the rent, to buy from UPIM the stock he deemed the clients would have bought, to promote the brand etc.*» Jispjega li kien neċessarju illi f'dan il-każ Emanuel Peresso jiftaħ erbat (4) iħwienet, b'dawk l-iktar importanti ta' tas-Sliema u l-Belt. Madankollu jgħid li Emanuel Peresso kien insista li l-ewwel jinfetaħ dak ta' Għawdex għaliex kien diġà kera l-fond, u f'każ li dan il-fond ma jkunx tajjeb għall-Upim huwa kien ser jużah xorta waħda għall-ħanut ieħor.

Għalhekk jgħid li Upim bidlet il-*policies* tagħha f'habba Emanuel Peresso u dan billi kkonċedietlu terminu ta' għaxar (10) snin minflok f'amsa (5) fuq insistenza ta' Emanuel Peresso stess sabiex din timxi mat-terminu ta' kirja tal-fond għall-ħwienet tal-Upim stess.

Jiżgħir li Emanuel Peresso kien konsapevoli tar-rekwiżiti u *standards* kollha tal-Upim, u fi kwalunkwe każ meta Emanuel Peresso itaq' ma postijiet b'lokazzjoni tajba, b'hal dak ta' tas-Sliema, huwa jikkonferma li qallu biex ma jgħidx tali opportunità li jkrih (għaliex jekk ma jkunx tajjeb għall-Upim, Peresso dejjem sostna li jkun jista' juża l-postijiet li jkri għall-ħwienet oħra), iżda fakkru wkoll li l-kirja ta' fond ma hija bl-ebda mod assoċjata mal-ftehim tal-*franchising* (għal tali għan, ippreżenta *email* datata **14 ta' Lulju, 2008** mibgħuta minnu lil Emanuel Peresso,

a fol. 1875, fejn qal «*Anche per Sliema il mio consiglio e' di non perdere l'opportunita', ma ribadisco il contratto di affitto non e' collegato a quello di affiliazione*»).

Jinnega bil-qawwa illi:

«when Upim took into consideration the hypothesis of opening in Malta, the company was somehow aware that it could not fulfil its obligation in the long run. (...) During the meetings with Mr. Peresso, he received details and information about the good results of the franchising system in UPIM. (...) I never purposely hid details related to the overall financial situation of UPIM. I had no reason to do it and, by the way, the financial situation of UPIM was public, as the balance sheets were available at the Italian Chamber of Commerce. MPL could have checked the financial situation of UPIM himself, so I had no interest in hiding facts or data.»

Jispiċċa jgħid illi:

«I don't remember if I ever mentioned the fact that UPIM was going to be acquired by Gruppo Coin S.p.A. (now named Icon S.p.A.), but this would not have changed anything in the Franchising Agreement, as UPIM would merely have changed its shareholder.»

b. Affidavit ta' Vladimiro Cattaneo bħala store manager, area manager u franchising sales director f'Upim (a fol. 1879), fejn jgħid illi filwaqt li Upim setgħat tirrifjuta l-awtorizzazzjoni tagħha li tbiegħ il-prodott tagħha f'lokazzjoni u ħanut partikolari jekk ma jkunux skont il-livelli tagħha, min-naħa l-oħra jgħid li Upim ma setgħat qatt tobbliga lil min jidħol f'kuntratt ta' *franchising* magħha fejn dan għandu jagħżel il-post għall-kiri u l-lokazzjoni, liema għażla kienet taqa' biss fuq il-*franchisee*.

Jisħaq li:

«as per the supply of stock, as the franchising system was standard for the franchisees, Malta had not a worse treatment compared to the other franchisees, nor did the stock delivered come from leftovers of older seasons», «if any delay in the supply happened, which could have happened, as it is more than normal at the beginning of any commercial relation of franchising, I did my best to solve it and, as far as I remember, for each episode a credit note was issued.»

Madankollu jgħid illi:

«his claims were very and unduly demanding, Upim could not help him more than what we did in terms of discounts and credit noted, as in our view Mr. Peresso was simply blaming Upim for MPL not selling enough goods. The difficulties MPL encountered in selling were not under UPIM's control (as far as the goods had no defects and were not goods coming from previous seasons, as they were all the same goods for all Upim's shops, the capacity to sell them was only on the franchisee.»

B'hekk:

«when Upim assesses that such investment was no more profitable for both parties because of the very limited revenues (compared to what was expected) and because of the many delays of MPL in payment, did Upim stop providing anymore stock to MPL.»

Sabiex jissostanzja dan ippreżenta: (i) **email** datata **8 ta' Marzu, 2010**, mibgħuta minnu lil Emanuel Peresso, (a fol. 188), fejn jgħid *«at the end we've issued €137,609 of credit notes in 2009 with a turnover of about €1 million. As you understand, in order to your high margin and the credit notes, for Upim this business had a negative margin in 2009,»*

(ii) **email** datata **11 ta' Novembru, 2010**, mibgħuta minnu lil Emanuel Peresso (a fol. 1887), fejn jgħid *«we are following our meeting of*

yesterday to summarise what has been decided: Payments and Credit Notes – We'll issue a credit note of €27,636 (...) on 30th September, 2010 we issued a credit note of €30,000 to close the open claims of 2009. We have delivered a copy of the document for recording in your accounts. After your payment of €200,000 by 20th November, we'll issue another credit note of €50,000 to close definitively all pending claims.»

c. **Affidavit tal-avukat Stefano Artuso** (a fol. 1891), fejn qal illi huwa ħa ħsieb il-kwistjoni tal-garanzija bankarja peress li d-debitu tal-kumpaniji rikorrenti kien laħaq is-somma ta' €450,000. Qabel ma sarfu l-garanzija bankarja, huma assessjaw l-allegazzjoni ta' Emanuel Peresso ta' *breach of contract* da parti Upim, iżda skontu:

«our assessment was in favour of the cashing, because many issues had already been settled (credit notes covering all issues of 2009 and 2010) or were in our view not grounded. (...) Even if MPL could have suffered any damages, which for us was not demonstrated, it could not depend on UPIM's conduct, as any delay was compensated, while any further delay was linked to delays in payment on MPL's side.»

lpreżenta wkoll rapport imħejji minn Emanuel Peresso stess datat **18 ta' Marzu, 2011** dwar allegati danni sofferti mill-kumpaniji rikorrenti minħabba l-aġir ta' loġistika, dewmien fil-konsenji ta' merkanzija u ksur tal-obbligi kuntrattwali da parti l-kumpanija Upim (a fol. 1893) fejn ilmenta dwar il-fatt illi: (i) il-fond ġewwa tas-Sliema kien importanti, iżda wara li rnexxielu jiffirma l-kuntratt ta' kiri, Coin irrifjutaw li jiffiħu ħanut

hemmhekk, (ii) ma jifhimx kif Upim għamlu pressjoni biex jiftħu erba' (4) ħwienet f'Malta f'sena meta l-esperjenza tagħhom f'suq internazzjonali kienet minima, u dan kif irriżulta mid-dipartiment tal-konsenji tal-merkanzija (dwar loġistika u fatturi), (iii) Upim ma fehmux it-tibdil fl-*opening program* b'dana illi l-ewwel ħanut li jinfetaħ kien ta' Għawdex, u għall-Upim, Emanuel Peresso kellu «*change of mind*», (iv) għalkemm il-bidu kien tajjeb fil-ħanut ta' Għawdex, il-*commitment* da parti Upim ma baqax hemm peress illi *emails* baqgħu mhux imwiegħba, b'dana illi l-komunikazzjoni kienet nieqsa, il-konsenja tal-merkanzija kienet fil-maġġor parti tardiva u mhux skont il-fatturi, il-prezzijiet ma kinux imniżżla, u xi uħud minnhom kien ikollhom *discounted price* għalhekk il-*margin* tal-kumpanija attriċi kien ikun inqas milli dak antiċipat, bil-konsegwenza li Upim bdiet tforni *credit notes*, (v) minħabba dawn in-nuqqasijiet huma għażlu illi jiftħu l-ħwienet iktar bil-mod imma bil-pjan li jiftħu t-tieni ħanut ġewwa l-Belt fit-2 ta' Ottubru, 2009, u dak ta' tas-Sliema f'April, 2010.

d. **Affidavit ta' Alessandro Massa** (a fol. 1906), dan jgħid illi l-bejgħ fil-ħanut tal-Belt ma kienx sejjer tajjeb, u «*in his view (Emanuel Peresso's view), this was due to Upim (projected turnover was not met – ara email datata 1 ta' Ġunju 2010 a fol. 1910), while on our side, it depended on the franchisee (he did not manage to sell the stock),*» bil-konsegwenza illi sabiex jgħinuh huma bdew jagħtuh numru ta'

discounts u credit notes, iżda jingħad illi huwa konsegwentement beda jdum sabiex iħallas għal stock riċevut, bil-konsegwenza li għamilha diffiċli għall-Upim li tkompli tgħinu.

Minn *email* datata **1 ta' Frar, 2010**, (a fol. 1915) jidher illi Alessandro Massa bagħat lil Emanuel Peresso illi:

«the amount of the remaining stock about SS 2009, FW 2009 and SS 2010 on the whole amount delivered (1,5 mil) is 13%. This percentage is absolutely aligned with the average of retail companies above all considering the 2009/2010 Malta market trend (..) I think that maybe useful to remind that during our meeting in Malta we proposed you to choose between two different proposal: 1. To return back until €180,000 retail price stock that we strongly suggested you, 2. To give you €50,000 credit note as Upim contribution to sold out the stock remaining of the old season for the warehouse sale. You chosed the second proposal. Thus, at the moment unfortunately we are not able to receive any stock back and we are not in a position to give you further contribute for 2010.»

Barra minn hekk permezz ta' *email* datata **8 ta' Marzu, 2010**, (a fol. 1918) jingħad illi għas-sena 2009 inħarġu €137,609 fi *credit notes*, filwaqt li b'*email* datata 11 ta' Novembru, 2010, (a fol. 1921), ġie maqbul illi:

«We'll issue a credit note of €27,636 (...) on 30th September, 2010 we issued a credit note of €30,000 to close the open claims of 2009. We have delivered a copy of the document for recording in your accounts. After your payment of €200,000 by 20th November, we'll issue another credit note of €50,000 to close definitively all pending claims.»

Jikkonferma wkoll illi l-ħanut ġewwa tas-Sliema ma ġiex approvat minn Upim għaliex *«the opening of a new shop would have been risky because of what was happening in La Valletta shop, so we tried to*

focus our and Mr Peresso's attention on improving the existing business, instead of investing on a brand new store» – ikorraborat permezz ta' *email* mibgħuta mis-Sur Cattaneo datata **8 ta' Marzu, 2010** (a fol. 1918). Madankollu jidher li fl-*email* tal-**1 ta' Ġunju, 2010**, mibgħuta minn Emanuel Peresso lil Alessandro Massa (a fol. 1911), dan jgħid li fir-rigward tal-ħanut ta' tas-Sliema «*As stated our firm has suffered great financial liabilities in rents of a prime property which was never utilised. Notwithstanding this we accept your decision not to open Upim in Sliema.*»

Is-sitwazzjoni ggravat, u dan peress li d-debitu tas-Sur Peresso kien wieħed sinifikanti (a fol. 1923 – 1924), u f'dak iż-żmien Coin ippruvaw jgħinuh permezz ta' *discounts* u *credit notes* u strategiji. Jingħad li sa minn Jannar 2011, huma bdew jinsistu ma' Emanuel Peresso sabiex iħallas, tal-inqas parzjalment, għaliex jekk dan ma jsirx huma kienu jkunu kostretti li ma jibqgħux jagħmlu konsenji bil-merkanzija. Sabiex jikkorrabora dan jipprezenta: (i) *email* datata **30 ta' Jannar, 2011**, (a fol. 1917), (ii) *email* datata **1 ta' Frar, 2011**, (a fol. 1915) fejn id-debitu kien ilaħħaq is-somma ta' €324,000, u (iii) *email* datata **1-4 ta' Frar, 2011**, (a fol. 1913) fejn jerga' jingħad li d-debitu ta' Emanuel Peresso jlaħħaq is-somma ta' €324,000. Minħabba n-nuqqas ta' ħlas u reżistenza da parti Emanuel Peresso, u minkejja kull tentattiv sabiex jintlaħaq ftehim, Upim ma kellha l-ebda għażla ħlief li tagħmel użu mill-

garanzija a favur tagħha. Jgħid ukoll illi l-pretensjonijiet ta' Emanuel Peresso għas-sena 2009 u 2010 ġew eżawriti permezz ta' *credit notes* (a fol. 1921).

e. **Affidavit ta' Stefano Cecconi** (a fol. 1925), fejn jgħid li «*Gruppo Coin ha acquistato Upim con un' operazione che avrebbe portato beneficio sia a Upim, nei confronti della quale Gruppo COIN aveva intenzione di investire.*» Jagħmel referenza għal dokument bl-isem ta' «*Relazione Finanziaria Annuale – Esercizio 2009*» (a fol. 1937), fejn fir-rigward tat-taqsima «*Acquisizione di UPIM*» jingħad illi:

«Il 17 dicembre 2009, Gruppo Coin ha raggiunto un accordo – con un consorzio formato da Investitori Associati, Pirelli RE, Deutsche Bank e la Famiglia Borletti – per l'acquisto del 100% del capitale sociale di UPIM S.r.l. UPIM, con vendite nette di ca. 430 milioni di Euro, e' presente sul territorio nazione con 135 negozi diretti con il marchio Upim e 15 negozi con il marchio BluKids, oltre as una rete gestita in franchising con piu' di 200 negozi.»

f. **Affidavit ta' Luca Zeilante** (a fol. 2044), fejn ikkonferma l-*invoices* u l-*credit notes* maħruġa lill-kumpaniji attriċi, u l-pagamenti li saru mill-kumpanija attriċi (a fol. 2046 – 2048), fejn dak immarkat bil-kulur ċelest huma *credit notes* mogħtija mill-kumpanija konvenuta (fis-somma ta' €317,875.46), filwaqt li dawk li huma bil-kulur aħmar huma pagamenti li saru mill-atturi (€1,229,310.14 mill-kumpanija attriċi, u €518.262.18 permezz tal-garanzija bankarja, li flimkien jammontaw għal €1,747,572.32).

g. **Kontroezami ta' Jeanette Grech** (a fol. 2244), fejn tispjega li l-garanzija nħarġet fit-3 ta' Frar 2010 u kienet tiskadi fis-16 ta' Ottubru 2018, fejn l-iskop tal-garanzija kien illi «*jekk Michele Peresso xtrat stock u ghadha ma ħallsitux, allura l-Upim huwa l-kreditur tagħha, dik il-parti tkopri l-garanzija. Il-parti li għadha ma tħallsitx.*» Tispjega wkoll li meta daħlet il-*claim*, hija kienet ċomplet lil Emanuel Peresso, fejn dan tal-aħħar oġġezzjona li t-talba tal-Upim titħallas għaliex skontu ma kinitx dovuta. Madankollu, ix-xhud tgħid li dik il-kwistjoni ma jidħolx fiha l-bank u bilfors kellhom jieħdu deċiżjoni;

h. **Kontroezami ta' Victoria Pace Peresso** (a fol. 2268), fejn tikkonferma illi l-kuntratti tal-kera kellhom jiġu ffirmati minn MPL u qabel ma ġie ffirmat il-*franchising agreement*. Ix-xhud tgħid illi «*l-UPIM kienet brand b'saħħitha*» u allura anke jekk qabel ma ġie ffirmat il-kuntratt ta' *franchising* kien hemm pressjoni da parti tal-Upim u nuqqas ta' komunikazzjoni, MPL ma ridux li jitilfu ċ-ċans li jiffirmaw *franchising agreement* u baqgħu dejjem jinnegozjaw.

Wara li ġie ffirmat il-*franchise agreement* bdew il-problemi bil-konsenja tal-merkanzija u tikkonferma li Upim ħarġet numru ta' *credit notes*, li fil-fehma tagħha kienu dovuti, u kien hemm ukoll drabi fejn dawn ma ridux joħorġu *credit notes*. Tagħmel referenza għal-laqqgħa f'Mestre f'Novembru 2010, fejn kienu ftehm u illi MPL tħallas is-somma ta'

€200,000 u wara Coin jibagħtu *stock* ġdid. Madankollu u minkejja li sar il-ħlas, l-*istock* ma wasal qatt u dan minħabba nuqqas ta' ħlas ta' pagamenti.

Jingħad illi fuq l-ewwel ammont li ngħibed mill-garanzija, kien hemm qbil (*a fol. 2282*), iżda ma kienx hemm qbil dwar it-tieni wieħed. Madankolu tgħid li xorta waħda min-naħa tagħhom kien hemm pendent *claims* għal xogħol nieqes, *delayed shipment* eċċ, iżda tikkonferma illi huma qatt ma fittxew lil Upim u Coin minħabba dawn il-kwistjonijiet li ma mxewx mal-kuntratt.

35. Wara li rat il-provi kollha, din il-Qorti tara illi l-Ewwel Qorti verament ma ħaditx konsiderazzjoni ta' numru ta' provi li kienu ta' relevanza kbira sabiex jgħinuha tasal għal deċiżjoni ġusta. Minn qari tas-sentenza, jidher ċar illi l-Ewwel Qorti straħet ħafna fuq il-verżjoni u l-provi tal-kumpaniji rikorrenti u dan bil-konsegwenza li spiċċat injorat il-maġġor parti tal-verżjoni tal-kumpaniji konvenuti. Għalhekk, dan minnu nnifsu kien raġuni gravi biżżejjed sabiex din il-Qorti tirrevedi l-provi tal-partijiet u tqishom mill-ġdid. Mhux hekk biss, imma kif ser jiġi spjegat, din il-Qorti hija wkoll tal-fehma illi wara li saret reviżjoni tal-provi, hemm saħansitra lok illi d-deċiżjoni tal-Ewwel Qorti tiġi disturbata.

36. Il-kumpaniji rikorrenti huma tal-fehma illi l-kumpaniji konvenuti dañku bihom b'mod sfaċċat, ingannawhom u ħallewhom jikkuntrattaw il-*franchising agreement in mala fede*, u in sinteżi dan għaliex:

a. MPL qatt ma kienet konsapevoli, u ma setgħat qatt tkun, illi l-Upim kienet allegatament kumpanija falluta u tagħmel telf ta' flus, b'dejn sostanzjali ma' diversi kumpaniji, tant li fil-moħbi u minn wara dahar MPL kienet qiegħda tinnegozja li tinxtara minn kumpanija oħra bl-isem ta' Coin;

b. Il-kumpanija Upim kellha *stock* antik u ħwienet inattraenti, u sabiex teħles minn dan l-*istock* hija tefgħat pressjoni qawwija fuq MPL sabiex tidħol fi *franchising agreement* magħha għal terminu twil ta' għaxar (10) snin, filwaqt li tinvesti ammont kbir ta' flus f'tali negozju, u dan minkejja li Upim ma kellhiex il-potenzjal li tonora l-obbligi tagħha għat-terminu msemmi minħabba s-sitwazzjoni finanzjarja prekarja tagħha;

c. Il-kumpanija Upim kienet problematika fl-ordnijiet u konsenji tagħhom, b'konsegwenza li MPL soffriet minn dannu konsiderevoli, speċjalment meta unilateralment Coin qabdet u ġibdet somma sostanzjali mill-garanzija bankarja li MPL kienu għamlu oriġinarjament favur Upim.

37. Fil-fehma ta' din il-Qorti:

Fir-rigward li MPL qatt ma kienet konsapevoli, u ma setgħat qatt tkun, illi l-Upim kienet allegatament kumpanija falluta u tagħmel telf ta' flus, b'dejn sostanzjali ma' diversi kumpaniji, tant li fil-moħbi u minn wara dahar MPL kienet qiegħda tinnegozja li tinxtara minn kumpanija oħra bl-isem ta' Coin:

38. Din il-Qorti tibda sabiex tissottolineja illi fil-mument ta' qabel l-iffirmar tal-*franchising agreement*, jidher ċar u dan fit-termini tal-liġi Taljana u l-interpretazzjoni tagħha skont l-esperti fil-qasam, illi ma kien hemm l-ebda *mala fede* mill-Upim f'dak li jirrigwarda s-sitwazzjoni ekonomika tagħha. Mill-atti jidher ċar illi sa mill-ewwel laqgħa, Upim kienu ċari illi l-kumpanija kienet kważi falluta għal żmien twil, u li bil-mod il-mod bdiet terġa' tqum fuq saqajha. Dan jikkonfermah ukoll Emanuel Peresso fl-affidavit tiegħu.

39. Barra minn hekk, jidher ukoll illi ma gietx kontradetta l-kwistjoni illi l-kumpaniji rikorrenti setgħu jgħibu kopja tal-*accounts* tal-kumpanija Upim. Għal din il-Qorti kien fid-dover ta' MPL, illi qabel ma hija tidhol għal kuntratt ta' *franchising* u saħansitra qabel ma' tibda tinkorri spejjeż u tiffirma kwalunkwe kuntratt ta' kiri għal tali negozju, kien fl-interess ta' MPL stess illi tivverifika sew il-qagħda ekonomika tal-kumpanija li sejra

tikkontratta magħha, speċjalment meta l-istess kumpanija kienet għadha kif stqarret magħha li għal żmien twil sofriet minn telf, u kienet kważi falluta.

40. Din il-Qorti tara wkoll li f'*email* partikolari, Victoria Pace Peresso kitbet illi kienu qegħdin jagħmlu xi verifiki mal-awdituri tagħhom fuq il-kumpanija Upim. Ma ġiex elaborat x'kien dan l-eżerċizzju, imma din il-Qorti tista' timmaġina li l-awditur imsemmi, fost oħrajn, kellu wkoll jieħu inkonsiderazzjoni li l-pass li kienet ser tagħmel MPL bl-iffirmar tal-*franchising agreement*, kellu jkun wieħed għaqli li jhalli l-frott tiegħu. Dan huwa, fil-fehma tal-Qorti, l-għaqqal li kellha turi MPL fil-perjodu qabel l-iffirmar tal-kuntratt inkwistjoni.

41. Jixhed nuqqas ta' għaqqal li MPL tgħid illi huma straħu fuq il-kelma ta' Upim illi l-kumpanija kienet sejra tajjeb issa li kienu qegħdin jagħmlu ristrutturar tal-kumpanija. Din il-Qorti kienet tistenna wkoll illi MPL kienet tistaqsi lill-Upim, jekk l-istrutturar tagħha kienx finali, jew jekk kienx għadu għaddej. Huwa kristallizzat illi Upim taw l-indizzji kollha tagħhom dwar is-sitwazzjoni tagħhom bħala kumpanija illi kienet qiegħda tirsisti biex tqum mill-irmied li kienet sabet ruħha fih. Madankollu, fin-nuqqas ta' prova kuntrarja għall-parir legali tal-Avukat Alessandra Chimienti illi l-Upim ma kellhiex għaliex tagħti informazzjoni ulterjuri dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tagħha u dan għaliex is-sitwazzjoni finanzjarja tal-Upim kienet

pubblika, b'hekk MPL ma setgħux jippretendu li jingħataw kollox bl-imgħarfa. Fl-aħħar mill-aħħar, din il-Qorti ma tistax tinnega l-fatt illi hawnhekk *si tratta* negozju kummerċjali, u għalhekk id-diliġenza mistennija minn MPL kienet waħda bażika, u ċjoè li jkunu fiċ-ċert li l-vantaġġ ekonomiku tagħhom minn dan in-negozju jkun kważi garantit.

42. Din il-Qorti lanqas ma hija tal-fehma illi Upim innegozjat *in mala fede* minn wara dahar MPL ma' Coin. Din il-Qorti tqis għalkollox sorprendenti li la l-partijiet u lanqas l-Ewwel Qorti ma semmew prova kruċjali f'dan ir-rigward li tinsab fl-atti tal-kawża. Din il-Qorti tara illi għalkemm ma hemm l-ebda dubju illi Upim u Coin bdew in-negozjati ta' bejniethom waqt li Upim kienet qiegħda tinnegozja wkoll ma' MPL, naturalment fuq kwistjonijiet differenti, jibqa' l-fatt illi MPL kienet aċċettat illi Upim setgħat tbiegħ u tassenja n-negozju tagħha lil terzi mingħajr il-kunsens ta' MPL, salv illi l-kuntratt ta' *franchising* jibqa' fis-sehħ. Dan ġie ppruvat permezz ta' *emails* fejn MPL ikkonfermaw, iswed fuq abjad, illi din il-klawsola kellha tiddaħħal fil-*franchising agreement*, l-aqwa illi f'każ li dan isir, il-kuntratt ta' *franchising* jibqa' fis-sehħ.

43. Fil-fatt, jekk wieħed jagħti ħarsa lejn il-*franchising agreement*, f'taqsima numru sittax (16), tidher ċara d-differenza bejn: (i) każ fejn MPL tittrasferixxi l-kuntratt fuq isem kumpanija oħra, fejn il-kunsens ta' Upim kien essenzjali, u (ii) każ fejn Upim tittrasferixxi n-negozju kollu jew biċċa

minnu lil terzi, fejn MPL ma kellhomx jiġu affettwati jew ikollhom xi tip ta' jedd li jwaqqaf trasferiment b'hal dak, salv illi dak li MPL intrabtu bih jibqa' fis-seħħ mal-proprjetarji l-ġodda. Għalhekk, huwa ċar illi l-argument tal-MPL huwa wieħed frivolu għaliex din il-Qorti ma tistax tifhem kif minkejja tali klawsola (li l-iskop tagħha huwa kristallizzat fl-*emails* li ntbgħatu mill-partijiet fiż-żmien tan-negozjati), huma qed jibqgħu jinsistu li kellhom jedd illi jkunu jafu bl-intenzjonijiet tal-kumpanija Upim u saħansitra jattakawha illi mxew *in mala fede* talli ma għarrfithomx b'dak li kien għaddej. Din il-Qorti ma taqbilx mal-Ewwel Qorti f'dan ir-rigward, u tara illi dak li kellu jkun ta' interess għall-MPL kien illi l-kundizzjonijiet li ntrabtu bihom ma' Upim jibqgħu jiġu osservati u rispettati minn Coin.

44. Fil-fatt, hekk seħħ. Hekk kif Upim ittrasferiet kolli f'idejn Coin, din tal-aħħar kompliet bir-rabta kuntrattwali tagħha ma' MPL u MPFL. Il-kwistjoni jekk Upim u / jew Coin onorawx l-obbligi tagħhom kif elenkati fil-kuntratt ta' *franchising* huma irrelevanti f'din il-kawża u għalhekk ma kienx hemm lanqas skop li l-Ewwel Qorti tiegħu konsiderazzjoni tagħhom fis-sentenza tagħha, u kważi kważi tiġi influwenzatha minnhom. Dak li jinteressa din il-Qorti huwa illi mill-atti jidher ċar illi MPL u MPFL wara li saru jafu li Upim ġiet mibjugħa u amalgamata ma' Coin, baqgħat f'relazzjoni kummerċjali ma' Coin. Dan huwa ppruvat permezz ta' diversi *emails*, laqgħat u anke *credit notes*.

Fir-rigward tal-fatt li l-kumpanija Upim kellha stock antik u ħwienet inattraenti, u sabiex teħles minn dan l-istock hija tefgħat pressjoni qawwija fuq MPL sabiex tidħol fi franchising agreement maqħha għal terminu twil ta' għaxar (10) snin, filwaqt li tinvesti ammont kbir ta' flus f'tali negozju, u dan minkejja li Upim ma kellhiex il-potenzjal li tonora l-obbligi tagħha għat-terminu msemmi minħabba s-sitwazzjoni finanzjarja prekarja tagħha:

45. Din il-Qorti tara illi din hija biss skuża da parti l-MPL illi l-istock ta' Upim kien wieħed antik u l-ħwienet kienu inattraenti. Għalkemm din il-Qorti tifhem illi MPL u MPFL setgħu ħadu din il-pożizzjoni minn intervista mad-direttur ġenerali ta' Coin, u dan bl-iskop li ssaħħaħ il-pożizzjoni tagħha, jibqa' l-fatt illi mill-atti jirriżulta illi l-kumpaniji rikorrenti kienu konsapevoli tal-prodott li tbiegħ Upim u kif ukoll ta' kif inhuma mqassma u mgħammra l-ħwienet tagħhom ġewwa l-Italja. Jidher li fil-bidu, u sa ftit qabel ma nbdiet din l-azzjoni, MPL ma kellhom l-ebda problema dwar dan għaliex kienu huma stess li wara li evalwaw sew dak li kien qed iseħħ fis-suq Taljan, intrabtu b'mod volontarju u bis-sħiħ, li jġibu l-istess prodott u ħwienet ġewwa Malta. Fil-fehma ta' din il-Qorti, MPL u MPFL kienu kuntenti b'dak li kienet qiegħda toffri Upim u għalhekk tali lment huwa fieragħ għall-aħħar.

46. Isegwi għalhekk illi huwa inutli f'dan l-istadju illi l-kumpaniji rikorrenti appellati jiġu jilmentaw illi Upim imxiet *in mala fede* magħhom għaliex l-intenzjoni aħħarija tagħha kienet li teħles minn prodott antik. Għal din il-Qorti jidher ċar illi Upim la ħbiet minnhom jew ingannat lill-MPL u MPFL mis-sitwazzjoni ekonomika tagħha, u lanqas ma ħbiet il-mod kif hija timxi fl-operazzjoni kummerċjali tagħha. Din il-Qorti tistenna illi kumpanija b'numru kbir ta' ħwienet ikollha tip ta' *standards*, liema *standards* għandhom jiġu segwiti f'kull ħanut kemm fl-Italja u anke f'pajjiżi oħra li joperaw bis-sistema ta' *franchising*. Dan kien ukoll rikonoxxut minn Emanuel Peresso meta huwa stess saħaġ illi għalkemm Upim kienet qiegħda titfa' pressjoni fuq MPL sabiex tinvesti flusha, u dan peress li kien hemm interess miż-żewġ partijiet, huwa fehem illi Upim kienet qiegħda tagħmel hekk sabiex taqbel mal-*overall concept* tagħha.

47. Fil-verità, din il-Qorti lanqas ma temmen li Upim għamlet xi pressjoni esaġerata fuq MPL, u dan kif qed jallegaw dawn tal-aħħar. Skont MPL din il-pressjoni saret biex huma jiffirmaw il-kuntratt kemm jista' jkun malajr, ħalli Upim isalvaw ġildhom u jkunu jistgħu jbiegħu l-*istock* antik. Però mill-atti jidher iktar illi Upim kellha ċertu aspettattivi biex fl-ewwel lok is-sistema tagħha tibqa' waħda identika fil-ħwienet kollha fejn jinbiegħu prodotti tad-ditti tagħha, kif ukoll għaliex hija kienet fil-proċess li tibni lilha nnifisha mill-ġdid. Jidher ukoll ċar illi t-trattattivi bejn iż-żewġ partijiet saru b'mod normali, u ċjoè t-tnejn li huma raw l-interessi tagħhom,

ressqu l-proposti u emendaw il-kuntratt skont il-qbil ta' bejniethom. Għalhekk, anke jekk MPL jgħidu illi Upim ippressathom sabiex jikru proprjetajiet fi *prime locations*, u li heġġithom jinvestu flushom f'dan in-negozju, din il-Qorti tara illi dan sar b'interess taż-żewġ partijiet u finalment Upim dejjem kienet ċara illi l-kirjiet kienu dejjem ta' riskju għall-*franchisee*.

48. Jiġi ppuntwalizzat li huwa minnu li Upim inkoraġġiet lill-MPL tidhol għal uħud minn dawn il-kirjiet, speċjalment dak ta' tas-Sliema, imma jidher ukoll, bħal fir-rigward tal-kirja ta' Għawdex, li MPL daħlet għal tali kirja saħansitra qabel ma saret l-ewwel laqgħa. Jekk xejn dan juri kemm MPL kellha interess qawwi illi tidhol għal dan il-*franchise agreement*. Magħdud ma' dan, din il-Qorti tara wkoll illi l-verżjoni ta' Franco Chiarizio ma gietx kontradetta meta xehed illi Emanuel Peresso tennielu illi f'każ li l-kirjiet li jkun daħal għalihom ma jkunux sodisfaċenti għall-Upim, huwa kien ser jutilizzahom xorta waħda għal ditti oħra. Din il-Qorti temmen tali verżjoni għaliex, MPL hija kumpanija li tenniet kemm-il darba li ilha fil-qasam tal-*franchising* għal snin twal u għalhekk ma hemm l-ebda dubju illi bil-kuntratt mal-Upim jew le, MPL kienet xorta waħda ser issib mod kif tħaddem il-kirjiet li tkun daħlet għalihom sakemm tkun tista' tittermina l-kuntratt tal-kirjiet inkwistjoni. Dan jista' jiġi kkonfermat ukoll mill-kirja tal-ħanut ta' tas-Sliema, li għalkemm ġie mikri bl-intiża li jinbiegħu minnu l-prodotti tad-ditta Upim, mill-atti jidher li dan qatt ma ntuzà sabiex tinbiegħ

I-imsemmija ditta u / jew dik ta' Coin, iżda xorta waħda għal xi żmien intuża sabiex MPL tbiegħ merkanzija ta' ditti oħra.

49. Din il-Qorti lanqas ma taqbel illi Upim użat it-terminu ta' għaxar (10) snin bħala lixka għall-MPL. Fil-fatt u minn eżami tal-atti kollha, din il-Qorti hija moralment konvinta illi kien proprju Emanuel Peresso li talab illi Upim tikkonċedilu l-*franchising agreement* għal terminu ta' għaxar (10) snin. Dan jaqbel perfettament mal-fatt illi l-iskritturi privati tal-kirjiet li dañlet għalihom MPL saru kollha qabel ma ġie ffirmat il-*franchising agreement* u t-terminu konċess lill-MPL kien wieħed twil. Għalhekk, din il-Qorti ma għandha l-ebda raġuni sabiex temmen li t-terminu ta' għaxar (10) snin ingħata minn Upim bħala lixka, iżda kienet f'għajnejn MPL opportunità sabiex tħares l-interessi tagħha u ssaħħaħ l-għeruw ta' Upim ġewwa Malta bit-tama li tiġġenera profitt tajjeb.

Fir-rigward tal-fatt li l-kumpanija Upim kienet problematika fl-ordnijiet u konsenji taqħhom, b'konsegwenza li MPL soffriet minn dannu konsiderevoli, speċjalment meta unilateralment Coin qabdet u ġibdet somma sostanzjali mill-garanzija bankarja li MPL kienu għamlu oriġinarjament favur Upim:

50. Kif ingħad iktar 'il fuq, din il-Qorti ma tarax illi hemm lok illi tidhol fil-mertu tal-kwistjoni jekk Upim u / jew Coin ħolqux problemi fl-ordnijiet u

konsenji tagħhom, għaliex tali kwistjonijiet mhumiex il-pern tat-talbiet kif imressqa fir-rikors promotur u lanqas huma r-raġunijiet ewlenin għall-kawża.

51. Din il-Qorti hija tal-fehma illi l-kwistjoni l-iktar kruċjali u li wasslet lil-MPL sabiex tmexxi b'din il-kawża fl-2013, kien proprju l-fatt li l-Coin ġibdet somma sostanzjali mill-garanzija bankarja. Kemm hu hekk, kien sewwasew wara li saret tali manuvra mill-Coin, illi MPL u MPFL għażlu li jaġixxu b'din il-kawża. Li kieku l-kumpaniji attriċi appellati kienu tassew tal-fehma li Upim daħket bihom, messhom qatgħu r-rabta kummerċjali li kellhom magħha minnufih malli ntebħu u mhux issoktawha. Bl-istess mod, ma messhomx aċċettaw li jiftħu l-ħanut f'Tas-Sliema u lanqas li jibqgħu jemmnu fil-wegħdiet ta' Upim jekk ħassew li ma kinux qed jinżammu. Hekk ukoll messhom ma ħallewx żmien jgħaddi biex iħarsu l-jeddijiet u l-interessi tagħhom jekk kien minnu li kienu jafu li Upim kienet falliet, qarrqithom u nqdiet bihom.

52. Fil-fehma ta' din il-Qorti, ir-raġuni hija waħda. Hekk kif Coin misset il-but ta' MPL u MPFL, ġustament jew le, MPL u MPFL riedu illi jieħdu azzjoni u jiġbru dak li skonthom kien dannu soffert minnhom. Għalkemm l-Ewwel Qorti emmnet it-teżi tal-atturi appellati, din il-Qorti wriet li l-provi juru mod ieħor. Il-kuntratt ta' *franchising* huwa ċar. L-istess huma l-*emails* kollha, kif ukoll il-minuti tal-laqqgħat kollha li saru qabel ma ġie ffirmat il-

kuntratt inkwistjoni – liema provi din il-Qorti żgur ma tistax tinjora. Mill-provi mressqa, ħareġ li Upim ma mxietx b'mala fidi u MPL għażlet li tiegħu riskju b'din il-kawża f'intrapriża kummerċjali li minnha ma jidhirx li ħarġet kif xtaqet jew ipprevediet. Madankollu, ma huwiex sew li issa, MPL tagħżel li tmexxi b'kawża ta' din in-natura sabiex tittenta tiġbor dak li tilfet bin-nuqqas ta' diliġenza tagħha. Naturalment, jekk ikun legalment possibbli, MPL u / jew MPFL jistgħu jinqadew b'rimedji *ad hoc* u dan skont kif jippermetti l-kuntratt ta' *franchising*.

L-Appell Incidental tal-Kumpaniji Rikorrenti:

53. Permezz tar-risposta għall-appell datata l-1 ta' Frar, 2023, il-kumpaniji rikorrenti appellati pprevalew ruħhom mid-dritt li jipprezentaw appell incidental, fejn qajmu aggravju wieħed.

54. Tenut kont tal-fatt illi l-aggravju tal-kumpaniji rikorrenti jirrigwarda l-apprezzament ħażin tal-provi fir-rigward tal-likwidazzjoni tad-danni, u kif spjegat iktar qabel din il-Qorti, Upim u Coin ma aġixxewx *in mala fede* bil-konsegwenza li ma hemmx danni x'jiġu likwidati favur MPL u MPFL, għalhekk ma hemmx lok illi din il-Qorti tikkonsidra dan l-aggravju.

Deċide

Għaldaqstant għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda tilqa' l-appell tal-kumpaniji konvenuti, tiċċhad l-appell inċidentali tal-kumpaniji rikorrenti, u tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata mogħtija fid-29 ta' Settembru, 2022 billi tilqa' l-eċċezzjonijiet fil-mertu tal-kumpaniji konvenuti bil-konsegwenza li tiċċhad it-talbiet kollha tal-kumpaniji rikorrenti kif mitluba fir-rikors maħluf tagħhom.

L-ispejjeż relatati mas-sentenza preliminari għandhom jithallsu mill-kumpaniji konvenuti, filwaqt li l-bqija tal-ispejjeż tal-ewwel stanza u tati-tieni stanza għandhom jithallsu mill-kumpaniji rikorrenti.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Joseph R. Micallef
Imħallef

Tonio Mallia
Imħallef

Deputat Reġistratur
rm